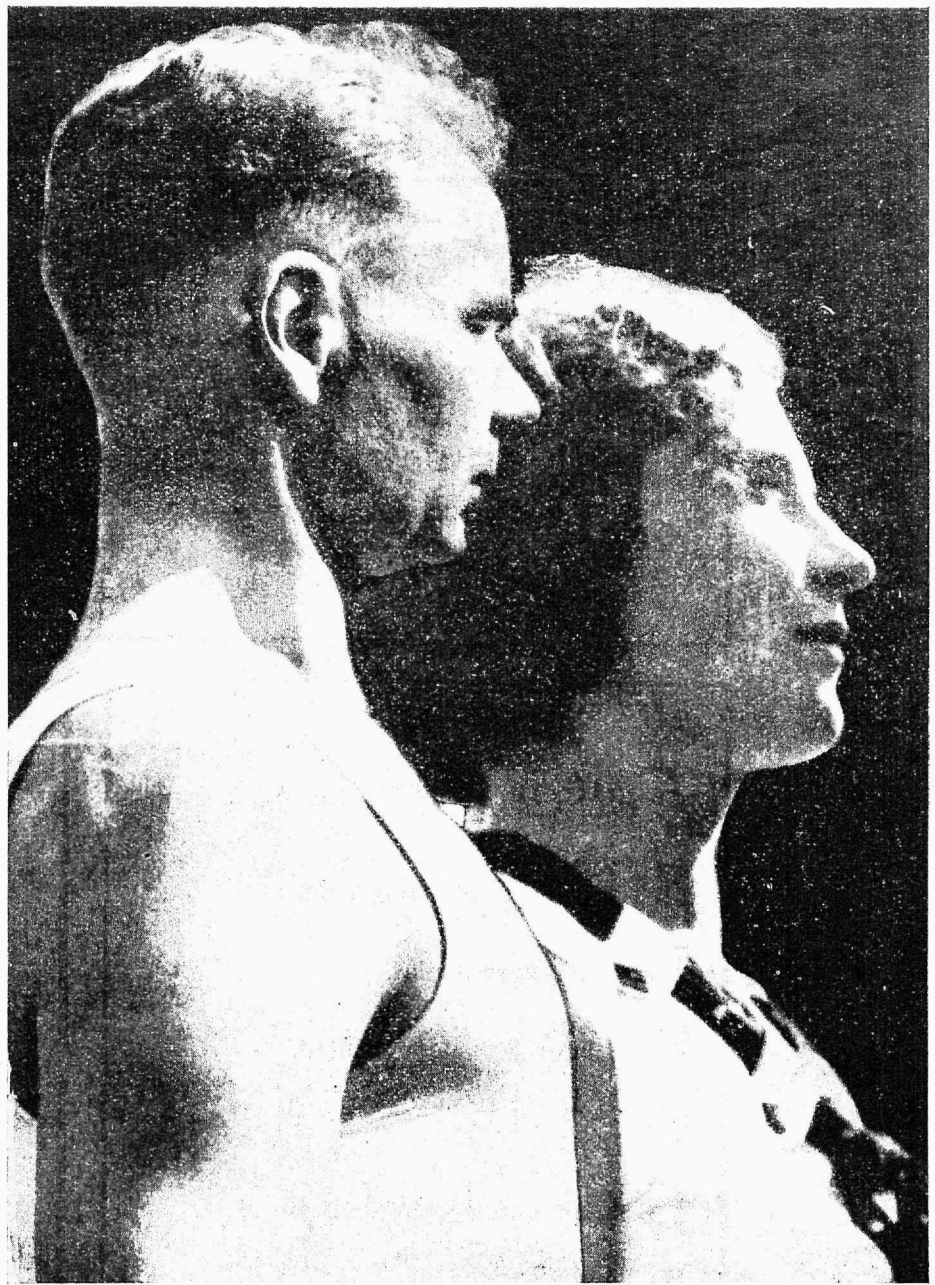

EESTI

25
/

S

PORDILEHT

NR. 6

JUUNI

1934

Miks ei ole Teil ülejääke?

Mõnikord ülejäävat 10, 15 või 25 senti on ebakohane viia panka, suurema summa kogumine teeb aga raskusi ja nii jääbki algus tegemata.

Juba puhtinimikkude nõrkuste tõttu ei täida Teie oma lubadust ega toimetähta näiteks iga kuu lubatud sissemakse panga hoiuarvele nii korrapäraselt nagu seda teeksite meie hoiukarbi kaudu. Ainult väike kokkuvõtte päevas meie

HOIUKARPI

võimaldab Teile **ELUKINDLUSTUSE** läbi kindlustada oma tuleviku ning oma vanaduspäevi.

*Veel täna nõudke enesele hoiukarpi!
Ning tehke algust kogumisega!*

Kindlustusselts „**EESTI**“ (asut. 1907. a).

Kodumaa suurim ühistegelise kindlustusettevõtte.

Valitsus: Tartus, Suurturg 8.

Osakonnad Tallinnas ja pea kõigis maakonnalinnades.

FEISCHNER — üle linna kõlab

Ei see koht reklaami vaja.

Ikka õla kõrval õla

Siin koos küllastajaid sajad.

C

Hinnad väiksed, kõrged sordid,

Nõnda maitsvad koogid, tordid,

Et kes siin saab suhu pala,

Rõõm end selle hinge valab.

Väärtmetallasjade
ja märkide tehas

**ROMAN
TAVAST**

Valmistab võistlemata headuses

igasuguseid auhindu

Tallinn, V. Roosikrantsi 6, telef. 452-79

EESTI SPORDILEHT

SPORTEADUSLIK KUUKIRI

TOIMETUS: TALLINN, MÜÜRIVAHE 16-33.

TOIMETAJA: OSKAR LÖVI.

TOIMKOND: MAG. A. GRÜNBERG,
DR. E. KIRSCHENBERG, A. KLEINBERG,
T. MURU, L. TÖN SON JA DR. MED. J. VILMS.

15. AASTAKÄIK

ILMUB IGA KUU
20. PÄEVAL

TALITUS: TALLINN, MÜÜRIVAHE 16-33.

TALITUS ON AVATUD IGAPÄEV KL. 2-4
TELEFON 444-28.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus,
Müürivahe 16-33, tel. 444-28; A. Hahn, tel. 440-98
ja ajakirjanduse kontorid.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt. KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: 1/4 lhk. Kr. 50.—
Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon. 1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—
Üksiknumber 25 senti. 1/2 lhk. Kr. 20.—, 1/4 lhk. Kr. 10.—

TELLIMISTE VASTUVÕTMINE talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites.

Nr. 6

JUUNI

1934

ÜLAL E. Spordi Keskliidu abiestimees L. Tõnson, Eesti Mängude peajuht. ALL E. Spordi Keskliidu, Eesti Mängude korraldaja, juhatus. Istuvad vasakult: K. Pahk, V. Pried, L. Tõnson, R. Sauer, E. Klumberg. Seisavad vasakult: B. Abrams, A. Kleinberg, T. Muru, J. Kauba, J. Villemson. KAANEPIILDIL E. M. võimlemise üldjuhte: Ernst Idla ja Erna Käppa.

A. KLUMBERG noorukesena, 1915. a.

E bajumalaid variseb ja uusi ebajumalaid sirgub. Kergejõustiku-maailma omaaegsed kuulsamadki tähed on tänapäeva sportlaste poolt tumestatud. Ka maailma populaarseim sportlane Paavo Nurmi, kelle kuulsus ulatus n. ö. seitse korda ümber maakera, on pidanud alistuma. Seejuures ei olnud selle suurematu jooksukuninga alistajaiks mitte ainult IAAF'i määrustetrellid või pealetükkiv vanadus, vaid esmajoones värs-kema ja parema järelopölve tung söeradadele. Mees, kelle nimel viis aastat tagasi oli poolsada maailma-rekordi nii meetri- kui ka yardimöödustikus, löödi kõige pealt taganema lühemates distantsides. Meeles on veel kõigil, kuis Otto Peltzer Nurmiga rind-rinnaga võis-teldes purustas viimase ühe parima maailmarekordi. Siis järgnesid Ladoumegue, Kusocinski, Lehtinen j. t., kes tükk-tükilt rebisid Nurmilt ta kuulsusrikkamad rekordid, kuni tänapäeval on populaarsemate distantsi-dest Nurmi nimele säilinud üksnes 10.000 m rekord. Kuid mitte ainult Nurmi, vaid ka teised suurused on tallanud taandumisrada. Isegi ületamatuks peetud R. Rose'gi on kadunud maailmarekordide tabelist.

Säärane on juba igavene ringkäik sporditaevas. Tähed vajuvad ja tähed tõusevad. Kõik endine pühi-takse kaduvikku, andes ruumi veel võimsamale inim-põlvele, veel rohkem kiirusest, jõust ja vastupidavusest lõkendavale uue-aja-sportlasele. Üha suuremaid nõu-deid seatakse pealevõrsuvatele. Spordi-üliinimese mõiste uuendub ja laieneb iga aastaga. Praegusele ajale kaasaegsena võib küll märkida, nagu seisatuksime järjest gigantsemateks kujunevate suursaavutuste tu-levärgis, kuid vast juba järgmise kümne aasta lõpul peame konstateerima, et tulevargiks arvatud nähe oli vaid peerutuli.

Meil Eestis on viimasel ajal konstateeritud uut ja rõõmsamat tungi kergejõustikus. Võimete tõus toimus 1. a. järsumalt, kui sõandati loota. Ja kõige tähtsamana: ta tuli nagu iseendast. Alused selleks ei ol-nud ei-tea-kui tugevad. Võib öelda, et uued suurused küpsesid kui paratamatu nähe, tingitult kogu maailma sportlaspere võimete pöörasest tõusust. Ja kas oleks olnud mõeldavgi, et ajal, millal mujal maailmas kuuli lennutatakse 17 m ja kõrgust hüpatakse ligemale 2.10, Eesti sportlased oleksid pidanud endiselt vingerdama 13 m ja 1.75 raames? Ei! Mõistagi on uues tõsus „süüdi“ ka meie arenev sportlik organisatsioon, kuid tarvilisest vähemal määral. Peamine tõus tuli ikka iseendast.

Milline oleks olnud Eesti kergejõustiku tase aga siis, kui liidud ja seltsid oleksid suuremal määral ära kasutanud neil selleks käepärast olnud spordiarendamise vahendeid? Või kui sportlik organisatsioon meil oleks olnud enamiku suurte spordimaade järjel, s. t. suuremal või vähemal määral riiklikul alusel?

Enne kui püüda analüüseerida tõusu suurust kõigi võimalike ja ka võimatute võimaluste ärakasutamist leidnult, heidame pilgu tänapäeva tasemele.

Eesti kergejõustik maailma-möödupuus omab praegu hea positsiooni. Real aladel isegi ameerikalise järje. Sirvides näiteks kogu maailma rahvuste rekordi-

Kergejõustiku

tabeleid, võime näha, et Eesti rekordid heidetes on kõr-gemal valdava enamiku teiste rahvuste parimatest tu-lemustest, mõnest rahvusest koguni n. ö. maailmare-kordselt kõrgemal. Odaviskes on ainult kolm el rah-vusel — Soomel, Saksal ja Rootsil — põhjust uhkus-tada parema tippsaavutusega. USA rekord on alles Eesti järgmine. Viieteistkümmel rahvusel on odaviske-rekord alla 65 m ja nende seas seitsmel rahvusel koguni alla 60 m! Seejuures ei ole arvesse võetud vähemtun-tud spordimaid, nagu Greekat, Türgit, Hiinat j. t. Kuulitõukes on rahvusrekord alla 15 m neljateistkü-mnel riigil, neist kaheksal alla 14 m ja kolmel alla 13 m. Eesti rekordist paremad tipud on ainult neljal: USA — 16.80, Tschehhoslovakkia — 16.20, Poola — 16.05 ja Saksa 16.04,5. Soomega on meil võrdkõrge rekord — 15.92. Isegi sarnastel suurteil spordimaadel, nagu Rootsi, Norra, Itaalia, Inglise, Prantsuse jne., on Ees-tist madalam rekord. Kettaheites on meist järel 14 ja vasaraheites, meie nõrgimal heitealal, 10 rahvust. Hü-petes on Eestil keskmine positsioon. Jooksudest on kõige viletsamad lühikesed maad. 100 m aeg 11,0 ei fi-gureeri peale Eesti ja Leedu peagu ühegi teise tun-tuma riigi rekorditabelis.

Rahvusrekordide järgi omab Eesti maailmas kol-meteistkümnenda koha. Paremusjärjekorras on meist ees: USA, Soome, Saksa, Rootsi, Itaalia, Ing-lise, Prantsuse, Jaapan, Norra, Ungari, Poola ja Tschehhoslovakkia.

Meist järel on: Aust-ria, Läti, Daani, Aus-traalia, Schweitsi, Hol-landi, Belgia, Lõuna-Ameerika rahvused, kel on ühine rekordi-tabel, ja rida teisi riike. Mõistetavalt an-nab rekorditabelite võrdlemine läbilõike ainult üldiselt, kõigi aegade kohta, mis ala-ti ei ole täpseks va-hekordade selgitajaks ühe teatud ajamomen-di kohta. Kuid ülal-nähtult on järjestus siiski võrdlemisi ta-bav, seda eriti esime-se nelja, s. t. USA, Soome, Saksa ja Root-si, suhtes.

Paremate jooksuta-gajärgede puhul nih-kuks Eesti ettepoole õige tunduvalt. Kui

Kas nemadki

A. MÄGI, Tartu ÜENÜ, uus 60-m-odamees.

tänapäev

H. TAMMER 18-aastasena.

Eesti rekordid parandada järgnevalt: 100 m — 10,7, 200 m — 21,6, 400 m — 49,2, 800 m — 1.55,0, 1500 m — 3.58,0, 5000 m — 14.50,0 ja 10.000 m — 32 min., siis atakeeriks Eesti viiendat-kuendat kohta maailma rahvaste peres. See kalkulatsioon näitab väga piltlikult, kui võrd tagasikiskuvaks ballastiks on meil jooksude nõrgad ajad. Jooksudes pesitseb Eesti kergejõustiku Achillese kand, mis takistab meie üldist taset kerkimast sellele kõrgusele, mida ta väärriksheidete-hüpete resultaatide najal.

Jooksud on ala, mille paremale arendamisele liidud ja seltsid juba varem oleksid pidanud asuma. Seda tarvidust on ajakirjandus korduvalt toonitanud, kuid häid tulemusi on näha vähe.

Tao rauda kuni see on tuline. See vanasõna olgu meile juhiseks. „Nelja musketäri“ abil jälle tuliseks muutunud kergejõustiku kõrgemale upitamiseks peab õigel ajal vajutama vajalistele nuppudele, et hoog ei jookseks liivasse. Tuleb asuda musketäride trupi suurendamisele.

Kuigi on leitud, et tõsiasjadele rajatud kaine pessimism olevat edasiviivam ja tervendavam tegur kui alusetu optimism, peab siiski leidma praegusest rohkem optimismi ja usku endisse. Pealegi nüüd, millal optimism ei näigi olevat nii alusetu. Näiteks on üheks aluseks A. Klumbergi asumine kergejõustiku üldjüli

kohale. Teiseks on vähemalt nelja instruktor-organisaaatori ametisse seadmine provintsi. Kolmandaks on märgata riigi ja seltskonna suuremat huvitõusu spordi vastu üldse. Need on alused, millele tuleviku kergejõustik võib kõvasti jalad vastu suruda paremaks hoovõtuks.

Kui muu kõrval edasi vältab huvi suurenemine kergejõustiku vastu, siis tõmbame purjed julgelt alla. On kerkimas lubavaid suursi, kes ruttavad spordiareenile igast maanurgast. Mainime kas või Haapsalust pärit 17-aastasest A. Kreeki, kes tõukas 13.60 kuuli! See tagajärg on juba

tavaliseks keskpäraseks meie kuulitõukajate laiemale kaadrile. Nüüd tuli sellega toime aga noor poiss. Selles poisis särtsub loomupäraselt talenti. Kuulitõukajatest võib veel nimetada A. Michelsoni. Oma 1-aastase parema tulemuse 13.45 ületas ta tänavusel varahooajal tunduvalt, küündides juba 14 m piirile. Kui kaugele küünib A. Michelson aga sügisel?

Üldiselt on tänavu märgata enamikult sportlastelt oma läinudaastase maksimumi ületamist, seda peagu kõigil aladel. See asjaolu on parimaks ennustuseks tänavuse tubli kergejõustiku-aasta kujunemiseks.

Ühtlasi on tänavu loota nii mõnegi G. Sule, A. Viidingu, N. Küttise või A. Kuuse taolise kergesportlase juurekerkimist. Sooviga, et mehed endid ennustusest ei tunneks ülespuhututena ega jätaks hooletusse treeningut, võiks nimetada musketäride kandidaatidena K. Fatalit, E. Pröömi, K. Annamaad ja G. Kalmu. Nende järgmisteks on kohe R. Schmidt, A. Mägi j. t. Berliini-aastaks peaks sirguma tubli tosin esmaklassilisi kergesportlasi. Säärane tendents on praegu valitsemas. Kuigi Berliinis olümpiakonkurents kujuneb Los Angelesi omast veel pinevamaks, tahame siiski meeleldi uskuda, et 1936. a. meie kergesportlased saavutavad kõigi mängude kohta suurima edu. Kaks aastat on veel ees meeste väljaarenemiseks. Meie ei tea praegu, milline meeldiv üllatus võib meid tabada juba täna-homme. L. a. alul panime kõik suuremad lootused ainult G. Sulele ja A. Viidingule, kuid hooaeg tõi juure N. Küttise ja A. Kuuse suurtagajärjed. Eks tänavunegi hooaeg käi eelmise jälgedes.

Kaks suurt pahet võivad eeskätt pidurdavalt mõjuda sportlaste arengule. Üheks on sportlaste suur hellus kiituste vastu. Ta usub mõnest väljapaistvast saavutusest tingitud kiituse puhul enda olevat tõusnud juba ei-tea-kui kõrgele ja jätab treeningu hooletusse. Paremalt juhul treenib ta edasi, kuid vähema tähelepanu ja innuga, muutudes liig iseteadvaks oma võimetele. Teiseks paheks võib olla varajane tüdimus spordi vastu, eriti pärast 25. eluaasta möödumist. See murrangajärk tuleb ületada, sest tavaliselt jõutakse elu parimate tagajärgedeni alles pärast nimetatud igat.

Peetagu silmas, et iga ala on väärtuslik üldises kehalises kasvatuses. Noori meelitab eeskätt aga sarnane sport, milles ta kõige paremini näeb oma töö tagajärgi kas tehnilise saavutuse või võidu näol.

Üldiselt on meie praegused nimekamadki kergesportlased veel noored. Võistluskogemused on puudulikud ja sellest sõltuvalt on sagedane nähe tasakaalu kaotamine suurematel võistlustel. Täiskogemustega meesteks saab meil nimetada vast ainult N. Küttist ja A. Jürlaud. Teised pole oma kogemuste haripunkti jõudnud. Elu parimate tagajärgede saavutamine algab sellest punktist, millal võistlemine ja reageerimine iga sugustele olukordadele on juba n. ö. veres. Edasi vajavad meie sportlased seda lätlaslikku sisu, mis eriti ilmekalt avaldus l. a. Eesti-Läti maavõistlusel, kus lätlane J. Liepinsch, kes enne maavõistlust oli ainult 3.30-ne mees teivashüppes, suutis niipalju süttida, et

maailmaklassi?

R. SCHMIDT, Valga ÜENÜ, uus kuulitõuke-lootus.

OOTAME LURICHI-TAOLISI MATIHUNTE

Suvi kujunegu ettevalmistusajaks uue ja parema hooaja vastu

EUROOPAMEISTRITE kroonimisega Roomas lõppes maadluse ametlik hooaeg ka meil. Maavõistlus Rootsiga suvel osutus üksnes bluffiks, seda Rootsi liidu kirja väärilti tõlgitsemise tõttu. Kuigi Rootsiga peetakse maavõistlus, siis üksnes tõstmises, nagu oli kirjas avaldatud. Maadluses võib aga 1933./34. a. hooaega lugeda minevikku libisenuks ning kombe kohaselt asume järelehüüete koostamisele.

Mida uut ja rõõmustavat pakkus meie maadlusspordilainud hooajal?

Järjekordne võit Läti üle ja kaks punkti euroopavõistlustel — selles osa korralditi peagu täpselt varem hooaja saavutused. Uudiseks, kuid seejuures vähemalt mitte meile üllatuseks, oli paremus Ungari ees hõimurahvaste trianglil Helsingis. Lisaks veel osavõtt euroopavõistlustest, ning sellega ongi kindlaks määratud n. ö. suur joon kogu meie rahvusvahelises läbikäimises läinud hooajal. Võrreldes eelmise hooajaga on rahvusvaheliselt fikseeritav meie n. ö. tsipakene edu. Kaugeltki aga mitte sel määral, et põhjustada möödunud hooaja paremat väljatõstmist meie maadlusspordi viimasest viiest unisest aastast. Pärast Amsterdami on viis hooaega rullunud eriliste tõusude ja mõonadeta, nagu oleksid nad lahjad lehmad Joosepi unenäost. Ja selle lahjuse allaneelamiseks tunduvad senised tõususümptoomid vähenuumatutena.

Pärastsõjaaegne Pütsepa-Välja epoohh Eesti maadlusspordis lõppes tegelikult juba paari aasta eest. Kui vanadest matikuningatest V. Väli ainsana pole veel täieliselt seljatatud kõikemurdva Aja poolt ja ta praegu edasi püsib Eesti parima maadlejana, siis lisana Välja

lisas 42 sm oma senisele maksimumile. Eriti läheb kogemusi vaja aga jooksjatel, et osata kibedas konkurentsias arendada oma tempot, laskmata end häirida vastase taktikast ja spurtidest.

Lõppeks võib märkida, et Eesti kergejõustikus on momendil valitsevaks keskparaste tagajärgede laius, millest suurtükk-saavutustena kõrgemale küündivad peamiselt „musketäreid“ saavutused. Täheleb: tuleb tähelepanu pöörata tippsaavutuste laiuse saavutamisele. Senisest suuremal määral, koguni tunduvalt suuremal määral alused süvendatud, loodab A. Klumberg 1940. aastaks Eesti tippsaavutused olevat Soome tasemel. Tagajärgede massiliselt ulatuselt lahetagusele naabrile järelejõudmiseks kulub aga tublisti kümme aastat. Selle kümne aasta vältel peame tegema palju tööd kergejõustiku viimise näol igasse maanurka. See nõuab kõva organiseerimist ja kulusid, mis kergemini ületatavad oleksid kehalise kasvatus riiklikule alusele seadmisel.

isiklikule suurele sisule on selles „süüdi“ ka noorte järeletulijate visa arenemine. Rahvusvahelisel matil pole Väljal enam endist kuulust, kuid kodumaal tuleb selle mehe võitjat otsida vast üksnes raskematest kaaludest. Soomes on järelepölv võrsunud kiiremini (E. Hjelt, A. Pikkusaari j. t.), kuid Eestis on kriis veninud ülikale ja jätnud meid Amsterdami tasemele.

Häirivalt pikaldase arengu põhjuste otsimisel maadluses peab tahes-tahtmatult peatuma jällegi spordorganisatsioonilisel küljel. Tõusu piduritel peatus lähemalt E. Spordilehe 1. a. detsembri-numbris N. Kursman, artiklis „Tõus ja mõõn maadlusspordis“. Kokku võttes võib nimetada kolme olulisemat pidurit: 1) instruktorite-organisatsioonide puudus, 2) napilt võistluste ja 3) nõrk propaganda. Pööret paremusele ei toonud ka läinud hooaeg. Raskejõustiku eriliidu asutamisega loodeti küll valgemaid päevi ka maadlusspordis, kuid seni väheste tagajärgedega. Tõsi küll: liit on alles noor ja majanduslikud ressursid nõrgad, kuid suuremat tuhinat oleks tahtnud siiski näha.

Hooaja alul oli siiski kavatsus ametisse seada ülemaaliselt tegutsev instruktor-organisatsioon. Üle kavatsuse aga ei küünditud lihtsalt vastava sobiva kandidaadi puudumisel. Kas siis tõesti meie vanema ja uuema aja maadlejaist pole sirgunud ühtki treeneriks kõlvulist isikut? See oleks oma pankroti tunnistamine ajal, millal Soomes jatkub treenereid koguni ekspordiks. Sageli võib kuulda etteheiteid vanema aja tegelasilt: „Kus olid meie ajal treenerid ja muud sellesarnased hüved, kuid ometigi olid meie aja sportlased maailma kangemad!“ Niisama hästi oleksid nad võinud lausuda: „Kus olid meie ajal raudtee, ookeani-aurikud ja lennukid, kuid edasi liikusime siiski.“ Kõrgem kultuur spordis ja kiirem ajatempo nõuab ka lahedamaid edasiarendamise tingimusi. See peaks olema selge. Oma arengu tempoga olemegi maha jäänud teistest. Kiirendada tempot suudame instruktorite-treenerite abil. Andke õpetajaid! olgu maadlejate karjuvaim nõue.

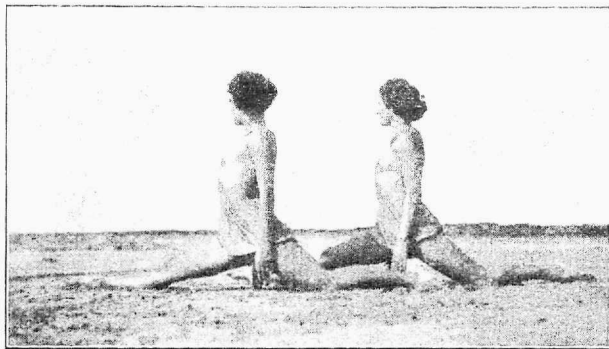
Võistluste alal piirduti ka 1. hooajal peamiselt esivõistlustega, maavõistlustega ja viimaste eel käivate katsevõistlustega. Tavaliselt, s. t. mitte-hädapäraseid võistlusõhtuid korraldati vähe. Hooaja alul Kalev korraldas küll ühed rahvusvahelised soomlaste osavõtuga, kuid pealtvaatajaid kogunes alla saja. Viimane asjaolu riisus isu edaspidi rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks. Võib olla kindel, et näiteks O. Luiga—V. Kokkise või A. Neo—I. Johanssoni matschi puhul oleks pealtvaatajaid tulvil ja kassa rekordne. Katsetatagu vaid kord, riisiko pole suur.

Senise olukorra edasi kestes jääme ikka kaugemale maha ja võime peatselt kaotada oma maailma neljanda

maadlusrahvuse au. Olgu kurjaks ähvarduseks Läti ettepoole pääsemine viimastel euroopavõistlustel. Energilisemaid samme ootame mitte üksnes raskejõustiku liidult, vaid kõigilt asjahuvilistelt organisatsioonidelt.

EESTI suurim maadleja Georg Lurich on seni unustamatu kuju kogu maailmale. Ka asjaarmastajate kritiseerimisel tuuakse võrdjooni Lurichiga kui võimsa eeskujuga. Lurich õieti populariseeris Eesti maadluse ja tema mõjul kerkis meil enne maailmasõda rida hiilge- maadlejaid, kes olid populaarsed maakera mõlemal pool. Veel praegustest elukutselistest matihuntidest võistleb laias maailmas Lurichi õpilasi, neist Jaan Jaago Lurichi viimse otsese jüngrina. Kuid Jaagogi hiilgeaeg on möödas, millega Eesti maadluspordi oma endise suure kuulsuse kaotab ka elukutselistel matil. Kas on see talutav meile kui omaaegsele maailma suurimale maadlusrahvusele?

Paari aasta eest vilksas ajalehis teade ameeriklaste kavatsusest suure monumentaalfilmi väntamisest Lurichi teemil. Lurichi osa etendaja peeti kohasemaks meheks Ivar Johanssoni. Kuigi filmimise kavatsus võis olla üksnes bluff, huvitab meid eeskätt roobas- joonte tõmbamine Lurichi ja Johanssoni vahel. Nagu Lurich omal ajal, nii on Johansson praegu peenemaid matipühholooge. Ka Johansson maadleb suuresti peaga, suure intelligentsiga ja tehnikaga, mis mehe tõstnud klassi võrra paremaks kõigist kaasaegsetest maadlejatest. Lurichi ja Johanssoni taolisi mehi vajab ka Eesti

Tallinna Võimlemisinstituudi tegevusest: naisvõimlejad rannal.

oma maadluspordi tagasiviimiseks varemaaegsele kõrgusele.

EUROOPAVÕISTLUSTEL tuli August Neo teiseks. Esimesest kohast ilmajäämisel oli ainsaks komistuskiviks Ivar Johansson. See oli Neol teine kaotus samale rootslasele. Esimene oli nelikmaavõistlusel 1932. a. Stokholmis. Mõlemal korral kaotas Neo seljaga. Ent sellele vaatamata peavad soomlased Neod ainsaks kandidaadiks Johanssoni troonile. Tahaksime meeleldi uskuda Neost meie tuleviku suurimat maadlejat, kes oma eeskujuga ühtlasi avaks paisu teiste suurte eestlaste võitude eest. Praegu 26-aastasena on A. Neo jõudnud maadleja paremasse ikka, millal peaks seljaga olema rohkeid kogemusi tagajärjekaks maadlemiseks. Läänud hooajal oli A. Neo teine koht meil parimaks üksiksaavutuseks maadluse alal. Järgmisel hooajal püüdku Neo jätkata seda võidukat teed. A. Neo isiklikult avaldas, et ta usub uuel hooajal olla mitte halvemas vormis.

Neole lähedamateks meesteks võimetelt saab praegu pidada August Kukke, kui ta aga vastupidavuses tugevneb. A. Lõhmus ei suutnud möödunud hooajal eriliselt väljapaistvalt läbi lüüa. Vast temagi areneb. Suuri lootusi on asetatud N. Kanklinile. Loomupärast talenti sel mehel on ja aasta paari pärast, kogemuste tiihenemist ja tehnika täienenult, võib ta olla Berliini-meis. Ei saa jätta märkimata ka 1933. a. parimat, s. o. O. Luigat, kes üldse omapärasemaid maadlustüüpe. Kahjuks pole aga mees suutnud pidada oma lubadust ka pärast teostatud abiellumist jätkata maadlustreeningut, et jälgida Matti Järvisse eeskujuga, kes abiellunult kütindis odavisikes veel suuremate resultaatideni. O. Luiga siiski alustab jälle treeninguga.

Mis sundis käesolevat artiklit kirjutama suvel, mil maadlus uinub, on soov, et käesolev suvi kujuneks ettevalmistusajaks parema uue hooaja vastu. Jooksvast juhtimistööst vabamana peaks raskejõustikuliit just suvel asuma paremate plaanide koostamisele, mis sihitud seni valitsevate puuduste kõrvaldamisele ja tugevamate aluste loomisele maadluspordi arenguks. Teiseks peavad ka maadlejad suve kasutama endi täiendamiseks vaimselt ja kehaliselt, et uuel hooajal matile asuda seda tublimata ja võidujanusematena. Eesti ootab Lurichi-taolisi matihunte!

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47,

TEL. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

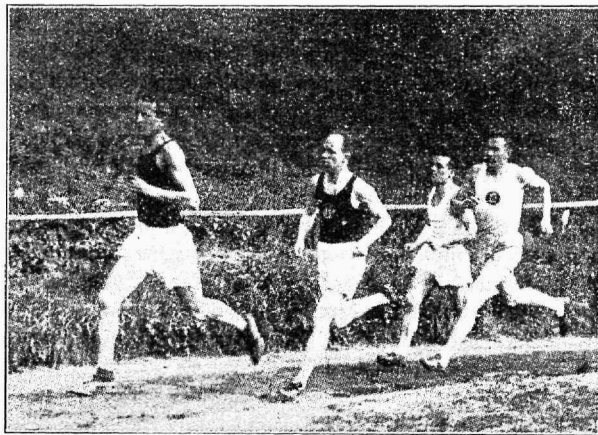
Viis parimat väljal ja rajal

A. Adorf:

Sõeradadelt ja maantee tolmust, heiteringidest ja hüppekastidest — iga päev kergib uusi tulemusi, mis tõendavad kergejõustiku uue tungi jätkumist ka sel hooajal. Seni, võrdlemisi veel lühikese aja vältel uuest hooajast, on purustatud juba mitu läinud aasta tippsaavutust. Ühtlasi on märgata edu ka saavutuste laiuses. Paljudel aladel on viie ja kümne parima tagajärje keskmine, võrreldes läinud aasta sama ajavahekega, s. t. kuni juuni keskpaigani, tunduvalt parem. Kui senine tõusu tendents jätkub, mis loodetavasti kujunebki nii, siis... noh, seda vaatame hooaja lõpul.

Uus hooaeg on tagajärgede tabelisse toonud juba seitse senisest Eesti rekordist tüsedamat marki. Eesti Spordilehe eelmises numbris teatatult alustas rekordide uue saju A. Jür lau 1000 m jooksus. Järgmisena Kalev uuendas 4×100 m teatejooksus seltsidevahelise rekordi. Aega 44,1 pole Eesti pinnal üldse nähtud pärast Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistlust 1930. aastal. Ka Läti rahvusmeeskond oma 1.-a-sel võidukal maavõistlusel jooksis halvemini. Kas ei ole A. Hirschi, H. Küttimi, E. Rähna ja R. Tomsoni ühiselt saavutatud rekord heaks ennustuseks selle aasta maavõistlusele Lätiga?!

Jooksudes edasi on n. n. Lossmani-aegu meele tulevad tulemused 20.000 m-is E. Martinilt ja L. Öunalt. Need, nagu üle öö kerkinud uued pika-

TÄNAVUSE HOOAJA ESIMENE REKORD.
1000 m jooks Tartus, mille võitis A. JÜR LAU 2.36,8.
Jooksjad rajal järjekorras: K. Fatal, A. Jür lau, K. Laas ja V. Pulk.

maajooksu-tähed, läbisid distantsi aegadega 1:11.48,8 ja 1:13.00,6, mis mõlemad on paremad K. Laasi üle viie aasta püsinud Eesti rekordist — 1:13.51,0. E. Martin pikamaajooksjana omab füüsilise tugevuse ja vastupidavuse. Poolpikkades maades pole aga mees puuduliku kiiruse tõttu läbi löönud. Kõiki startijaid võis nimetada alles rohelisteks, kelle jooksupraktika väike. Jooksu tempo ei olnud kaalutletud. Kiiremini joosti esimene pool, otstarbekohasema otsustava tempo arendamise asemel teisel poolel, eriti lõpul. Selle tõttu paar jooksjat, ühena 15 km võitja K. Kiili, katkestas jooksu. Jõud oli liig vara välja pandud. E. Martin lõpetas väga värskelt. Nii ei olnud ka tema parema aja saavutamiseks tempot arendanud oma jõu ja vastupidavuse seisukohalt. Kuid kogemused tulevad aja vältel. Kalevi pikamaajooksude-seeriat, milles 20.000 m oli viimane distant, võib nimetada õnnestunuks. Seeria selgitas, et meil on head pikamaajooksjate materjali. Loodetavasti korraldab Kalev veel mõne seeria. Seekord tuli punktidega üldvõitjaks M. Tumanov, kes oli võitnud 10.000 m tänavajooksu, teiseks tulnud 15.000 m-is ja neljandaks pikimas distantsis.

Kettaheitel püsib meil Los Angelesi-aastast tagajärjega 46.66 N. Feldmani rekord, kuigi see tänaseni juba kolm korda ületatud. Esimesena küündis üle ametliku rekordi l. a. A. Viiding 47.10-ga, kuid väljaspool võistlusi. Tänavu saavutas O. Erikson 46.75, kuid kontrollimisel osutus ketas viis grammi kergemaks. Nagu naljatati, puudus rekordist ainult pealesülitamise osa. Uus rekordi üritus toimus juba A. Viidingu, N. Feldmani ja O. Eriksoni ühise aktsioonina ASK juubelivõistlustel juuni algpäevil. See ebaõnnestus. Kettaheitjate soovil võeti ala uuesti kavva kohe järgmisel päeval. Nüüd üllatas A. Viiding koguni 47.56-ga, kuid määrused takistavad ka seda rekordiks tunnistamast, sest ala kavvavõtmist peab paar nädalat varem avalikult kuulutama. Kõik ülalnimetatud rekordist paremad margid on püstitatud Tartus. Tallinnas oli tänavu suurimaks rekordi ürituseks A. Viidingu ja N. Feldmani duell Kalevi rahvusvahelisel miitingul. Kuigi N. Feldman sellel saavutas oma hooaja parima tagajärje 44.38, ebaõnnestus A. Viidingul mitu heidet, ja viimase heitega küündis ta küll üle 45 m, kuid alla 46 m, millest piisas ainult partneri võitmiseks. Uus kettarekord on seega ammu küps, kuid visa puu otsast kukkuma.

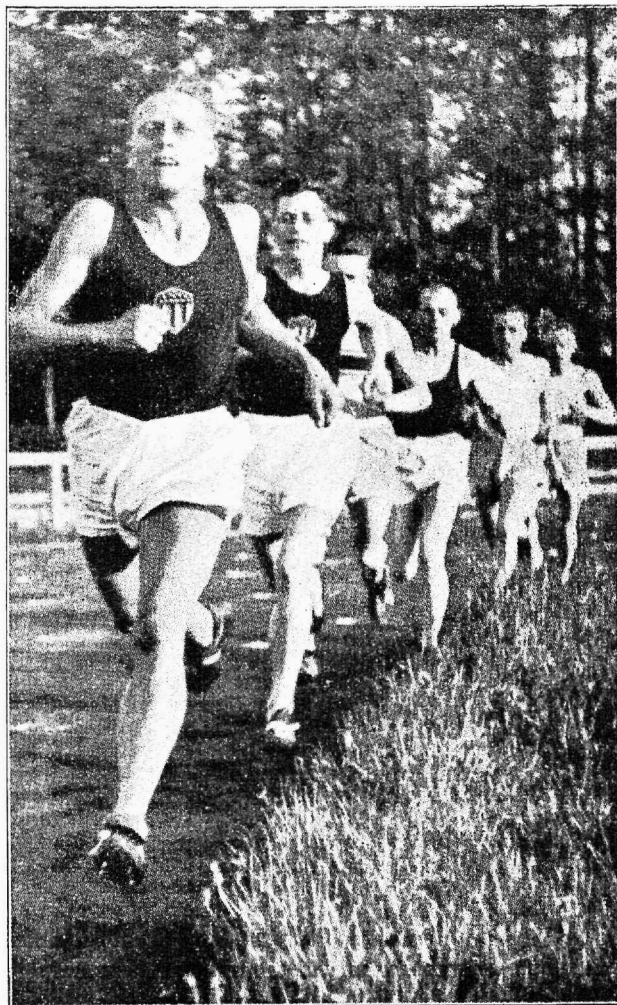
Seitsmenda rekordse margi sel hooajal näitas K. Annamaa Kehtna spordilaagris vasaraheites. 45.25 on uue rekordi nimi, kuid see pole kaugeltki selle tüsedajõulise politseiniku võimete tipp. Ta on juba praegu võimeline 48 m lennutamiseks, kui aga vasaraheide rohkem oleks kavas rekordikatseteks.

Peale ülalnimetatud rekordsete saavutuste on l.a. tipp ületatud veel teivashüppes, milles sellega toime tuli E. Ärman, kellest E. Spordilehes varemalt on olnud juttu kui ühest suuremast teivashüppe-lootusest. 3.61 on esialgu küll ainult Tartumaa rekord, kuid Eesti rekordist puuduv 10 sm võib tulla lähematel võistlustel, vast juba spordimängudel.

Rõõmustavalt on tänavune vara-hooaeg toonud esile palju uusi mehi, kes ületanud mitmeigi vanema sportlase võimed. Ühtlasi on paljud eelmisel aastal vähe väljapaistnud noored tänavu küündinud tublisti üle keskpärase tagajärgede, paiguti koguni esikohtadele rühkides. Nimetame säärastena V. Nesterovi, A. Rullinkovi, E. Rätsepat, J. Anieri, V. Reinveltdi, J. Aronsoni, K. Pilli, H. Koiku, A. Michelsoni, H. Vilbergi j. t. Samal ajal on eelmise aasta tippmehed varem kui läinud aastal jõudnud vormi. Seda tuleb eeskätt seletada meeste endastmõistetava arenemisega hooajast-hooaega. R. Tomson, A. Jürlau, K. Fatal, V. Treinberg, G. Kalm, I. Marks, E. Ärman, A. Mägi jne. on tänavu juba praegu paremad kui oma läinud-aastase ekstravormi momendil. N. n. musketäridest on N. Küttis juba kahel võistlusel hüpanud üle 7 m ja A. Viiding kettaheites heas hoos. A. Kuuse kaitsevaelasena on vaevu saavutanud kuidagi väljaspool võistlusi 1.80. G. Sule on ainult üks kord esinenud. Üldiselt musketärid näivad oma vormiga hilinevat. Euroopavõistluste-aastal pole see rõõmustav nähe.

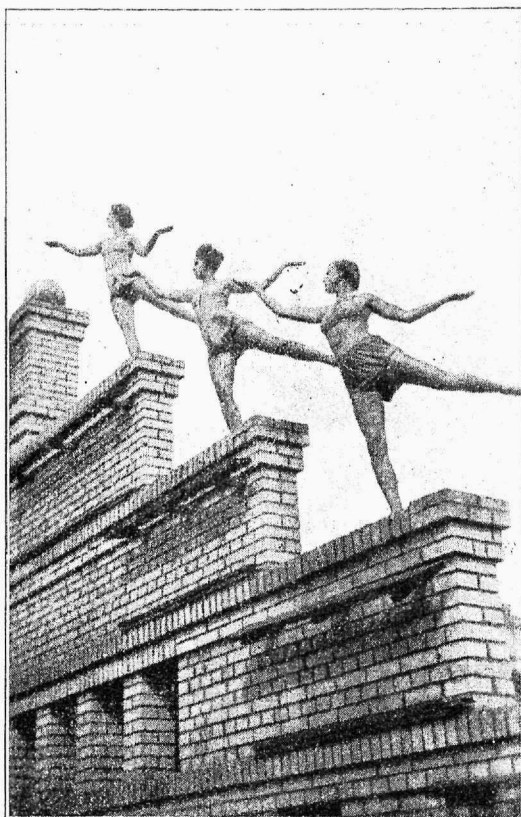
Märkimisvääremateks võistlusteks tänavu oli Kalevi rahvusvaheline miiting B. Strandvalli osavõtul. Euroopa teine veerandmaier ei suutnud staadioni pehme raja tõttu siiski olla kuigi ekstraklassiline, kui maha arvata meie staadionil harvanähtav kiire algus 400 m sees. B. Strandvalli algiiruse kõrval näisid ta võistlejad käijatena, kuid lõpul soomlane ei pingutanud, ja aeg tuli ainult 51,2, mis on täpselt V. Rattuse tippaeg l. a. Teine soomlane Th. Avellan konkureeris R. Tomsoniga, kes oli aga kiirem. Finischilindi ees jäi Avellan rinnaosa järele ka teisest vennast Tomsonist. Kalevi miitingu kõige positiivsemaks üllatuseks oli F. Beldsinsky õnnestunud start 5000 m jooksus. Alul vedas E. Prööm, kelle vaheaegad — 1000 m 2.55,0, 1500 m 4.26,0 ja 2000 m 6.02,0 — töötasid aega 15½ min. ümber. Kuid piste tõttu katkestas Prööm pärast V. Treinbergi vahespurti seitsmendal ringil. Rebima jäid ainult Treinberg ja Beldsinsky, kellest viimane võitis hooaja parima margiga — 15.49,8. V. Treinberg — 15.57,6 — on uus eestlane alla 16 min. Üldiselt miiting rahuldab tüsedate saavutuste laisusega: kolm meest üle 1.80, viis meest 800 m-is alla 2.04,3 jne.

Nüüdsel kergejõustiku tõusu ajajärgul peaks hakatama rohkem tähelepanu pöörama ka mitmevõist-

20 km võitja E. MARTIN (ees) ja tänavu uuesti vormitõusnud F. BELDSINSKY (teine) 3000 m jooksul staadionil. Mõlemad kuuluvad Kalevisse.

lusele, millisel alal Eesti kõigepealt rühkis maailma ekstraklassi. A. Klumbergile pole vastu kõiki lootusi sirgunud ühtki täisväärilist järeletulijat. Mitmevõistlus on söödis ala. Peagu ainsateks võistlusteks sel alal on esivõistlused. Üle maa torkab aga silma rida mitmekülgseid mehi, kes ajaväljel võiksid kujuneda uuteks Klumbergiteks ja koguni tänapäeva mõõdupuus. Kuna kümnevõistluste korraldamine on raskem, eriti provintsil, siis võiks alul leppida vähemalt viievõistluste korraldamisega. Viievõistluse alad — 200 m, kaugus, ketas, oda ja 1500 m — on kiirelt läbi viidavad, seda enam, et peale jooksude on teistel aladel ainult kolm katset. On soovitatav eriti provintsi innukamatele seltsidele korraldada viievõistlusi. Vast saab E. Spordileht juba järgmises numbris avaldada viis parimat ka viievõistluses. Seni on viievõistluses üle 3000 punkti küündinud ainult kolm eestlast. Esimesena A. Klumberg, siis praeguse rekordi hoidja J. Meimer 3648,515 punktiga ja parimana E. Tamm. Viimase saavutus, 3654,370 punkti, oli püstitatud SELL-i üliõpilasmängudel Helsingis 1932. a., millal E. Tamm tuli

Tallinna Võimlemisinstituudi tegevusest: naisvõimlejad laululaval.

meistriks. Eesti rekordiks aga üliõpilasvõistluste tagajärgi seni pole tunnustatud.

Vaadeldes all olevat viie parima tabelit 12. VI 1934. a. selgub, et meie kergejõustiklased on tänavu vormi tõusmisel võitnud üle kuu. Selle võrra varem on jõutud tagajärgedeni, mis olid l. a. parimaiks alles 17. juulil. 12. juunis s. a. on peagu kõigil aladel viie ja kümne parima keskmine parem või väga lähedane sellele, mis oli l. a. sama kuupäeva ümber juulis. Toome võrdluseks praeguse kümne keskmise, märkides klambrites sama keskmise l. a. juulis: 100 m — 11,39 (11,48); 200 m — 23,95 (24,8); 400 m — 53,7 (53,93); 800 m — 2.05,3 (2.04,3); 1500 m — 4.22,7 (4.15,6); 5000 m — 16.49,8 (16.18,9); kõrgus — 1.75,8 (1.78,6); kaugus — 6.70,2 (6.71,5); kolmik — 13.20,6 (13.29); teivas — 3.35,6 (3.34); kuul — 13.89,8 (13.93,5); ketas — 42.47 (42.56) ja oda — 57.06,8 (57.09). Esialgu puuduvad tabelis 110 m tõkkejooks ja 10.000 m. Esimesel alal võib nimetada üksnes E. Rähna 16,8-t, kuna teisel alal pole peale tänavajooksu võistlusi korraldatud.

E. Spordilehes järjekindlalt avaldatavate 5 parima tabelite võimalikumaks täpsustamiseks oleks soovitatav, et võistluste korraldajad üle maa saadaksid E. Spordilehele tabeli koostamiseks ja keskmiste väljaarvutamiseks ka oma poolt andmeid. Neid kviteerime tänuga.

5 parimat 12. 6. 1934. a.:

	I	II	III	IV	V
100 m. . .	11,2 R. Tomson, Kalev.	11,2 K. Päriste, Tartu ÜENÜ.	11,2 E. Knuut, ÜENÜTO.	11,3 A. Hirsch, Kalev.	11,4 E. Rähn, Kalev.
200 m. . .	23,2 R. Tomson, Kalev.	23,6 J. Tomson, Kalev.	24,0 J. Adamson, Sindi Kalju.	24,0 G. Beckman, Pärnu SS.	24,3 P. Kutti, ÜENÜTO.
400 m. . .	52,3 V. Nesterov, ASK.	53,0 A. Rullinkov, Kalev.	53,4 A. Jür lau, Kalev.	53,5 V. Rattus, Tartu Kalev.	53,8 F. Ütt, ASK.
800 m. . .	2.00,2 A. Jür lau, Kalev.	2.01,0 K. Fatal, Kalev.	2.03,2 V. Pulk, ASK.	2.03,6 K. Laas, Tartu Kalev.	2.04,2 E. Rätsep, Kalev.
1500 m. . .	4.13,2 A. Jür lau, Kalev.	4.13,4 K. Fatal, Kalev.	4.16,4 V. Pulk, ASK.	4.20,4 J. Anier, Tartu Kalev.	4.21,4 V. Reinveldt, ÜENÜTO.
5000 m. . .	15.49,8 F. Beldsinsky, Kalev.	15.57,6 V. Treinberg, 1. rügement.	16.18,8 E. Jakobson, Petseri SS.	16.21,2 V. Ahven, Tartu Kalev.	16.24,0 J. Anier, Tartu Kalev.
Kõrgus. . .	1.85 G. Schmidt, ESS.	1.80 A. Kuuse, ÜENÜTO.	1.80 G. Kalm, Kalev.	1.80 J. Aronson, Kalev.	1.75 P. Tolm, Kalev.
Kaugus. . .	7.29 N. Kütis, Võitleja.	6.91 E. Rähn, Kalev.	6.82 I. Marks, Tartu ÜENÜ.	6.77 A. Kongas, Pärnu SK.	6.70 K. Pill, ASK.
Kolmik. . .	14.14 I. Marks, Tartu ÜENÜ.	13.78 K. Pill, ASK.	13.75 I. Jürgenson, Tartu Kalev.	13.37 E. Rähn, Kalev.	13.07 F. Perro, Koeru SS.
Teivas. . .	3.61 E. Ärman, ASK.	3.40 H. Koik, Sakala NS.	3.40 A. Kiiisaar, Tartu ÜENÜ.	3.35 H. Kobbin, Ambla SR.	3.30 A. Niggol, Tartu Kalev.
Kuul. . . .	15.02 A. Viiding, Tall. PS.	14.35 P. Puna, Tartu ÜENÜ.	14.15 J. Suuk, Tall. PS.	14.00 A. Michelson, Tartu Kalev.	13.92 O. Erikson, ASK.
Ketas. . . .	47.56 A. Viiding, Tall. PS.	46.75 O. Erikson, ASK.	44.38 N. Feldman, ASK.	42.95 A. Niggol, Tartu Kalev.	42.75 E. Lilienthal, Narva PS.
Oda.	64.30 G. Sule, ASK.	60.07 A. Mägi, Tartu ÜENÜ.	58.95 J. Laurson, Tartu Kalev.	56.92 V. Uibo, Valga ÜENÜ.	55.54 H. Vilberg, Jõhvi ÜENÜ.

Pariisi üllatus!

J. Crawford ja H. Jacobs said lüüa

Prantsuse tennise-esivõistlused Pariisis, kus kahe nädala kestes võistlesid maailma parimad mängijad, lõppesid sensatsiooniliselt. Lõpubilanss lükkab uppi kõik ennustused. Mõlemad maailmameistrid, Jack Crawford ja Helen Jacobs, kellelt oodati, et nad on paremad kõigist teistest, said lüüa.

Viie-seti-kaotus, mille Crawford sai Saksa meister Gottfried v. Crammilt, ei luba veel teha mingit lõplikku järeldust jõudude vahekorra kohta. Kaotuse sügavamad põhjused asuvad mitte puht-tehnisel alal, kuna ikkagi on põhjust väita, et Crawford praegu veel edasi on maailma parim. See tunne valitses ka kuni neljanda seti lõpuni Crawfordi matschis v. Crammi vastu. See oli sakslase poolt suur saavutus, et ta suutis võistlust lahtisena hoida. Cramm võitis esimese seti pikkade ja väga kiirete drive'idega. Teises setis austraallane virgus ja hea tagajoonemängu juures backhandi kasutades asus ise pealetungile, võttes vastaselt võimaluse võrgu-positioonile asumiseks. Siiski valmistas sakslase serv talle raskusi, nii et sellele setile tuli lõpp alles 9:7-ga. Sel hetkel olid Crawfordil kõik trumbid käes. Arvati, et ta paneb oma klassi maksma, pealegi kus kolmanda seti võitmine ja Crammi väsimine seda arvamist aina kinnitas.

Pausi tõttu Cramm sai toibuda, kuid siiski domineeris austraallane edasi. Ta saavutas 5:3 ja matsch näis otsustatuna. Kuid sel hetkel saabus suur pööre. Crawfordi juures tulid ilmsiks tüübilised väsimuse tunnused. Ta haaras käega südame kohale, näis tundvat endal halva ja liikus vaevaldaselt. 5:4 juures Crawfordil oli matschipall, kuid nõrkus takistas tal lõppu teha. Järgnes kaks viga järjestikku, ülejäärmises game'is veel kaks ja sett läks sakslasele. Crawford oli otsas. Cramm valitses situatsiooni ja muutis austraallase pehmed löögid pealetungi-pallideks, millega asus juhtimisele 5:2. Kaotust ei saanud enam vältida. Cramm võitis meistritiitli 6:4, 7:9, 3:6, 7:5, 6:3.

Kes eelmisel aastal nägi, kuidas Crawford Pariisis Cochet' ja Wimbledonis Vines'i üle võitis, see teab, mil-

listeks saavutusteks austraallane on võimas, hoolimata sellest, et ta võrgumängus ja eelkõige üle-pea-löökides on teatavat nõrkust. Crawford võiks ilmkindl maailmameister olla, ta peaks parem olema kõigist teistest, välja arvatud võib-olla Perry. Et ta seda ei ole ja et ta Crammilt sai lüüa, see on põhjustatud puht-füüsilistest asjaoludest. Viimastel aastatel tennisetähtedel ei ole enam vähematki rahu. Nad mängivad läbi aasta, Euroopas, Ameerikas, Austraalias. See on oma jõudude röövmajandamine. Ellsworth Vines varises eelmisel aastal kokku. Fred Perry, kui ta de Stefanile oli kaotanud, seisis lähedal kokkuvarisemisele. Crawfordi tabas nüüd nõrkusehoog.

Kui tennisetähed endid ise selliselt ruineerivad, siis tennise eriklass ei suuda püsida. Mängijad, nagu Tilden ja Cochet, kes olid üle kogu tennisegeneratsiooni, on haruldased. Crawford oleks võinud säärane eriklassimees olla. Ta oli seda 1. a., kuid ei pidanud vastu. Ta programm viis teda 1933. a. läbi Euroopa, sügisel Ameerikasse, talvel 1933/34 Austraaliasse ja nüüd jälle läbi Euroopa. Vähematki puhkust, vähematki rahu, vaid oma jõudude röövmajandamine.

Ka Helen Jacobs näis omavat erikoha. Temas nähti Helen Willsi järeletulijat. Kuid ka tema kaotas Pariisis oma trooni. Pärast seda, kui ta peagu juuksekarva võrra lähedal oli olnud kaotusele matschis schveitslanna Payot'ga, alistus ta finaalis inglanna Peggy Scrivenile.

Helen Jacobs kaotas, kuna ta vastane on otse jooksuime, omab peale selle väga terava drive'i, ning on kindlusest peagu ületamatu. Scriven hoiab palli lõputult mängus. Selle vastu purunesid kõik ameeriklanna finnessid. Helen Jacobs varieeris mängu, kuid pallivahtused kestsid nii kaua, kuni ta lõppeks vea tegi. See oli Scriveni kindlus seoses jooksuvõimega, jõuga ja löögi-tempoga, mis osutus otsustavaks resultaadi kujunemisele. Kuigi aga Peggy Scriven 7:5,4:6, 6:1 võitis, võib ka sel puhul öelda, et põhjalikult hinnates Helen Jacobs on parem ja suurim mängijanna.

Artur Maurer

Eesti Jalgpalli Liit ja Kohtunike Kogu

Meie sportlaskonnal on käes suured pidupäevad — Eesti Mängud. Vanas Tallinnas on tavalisest palju suuremal määral elu ja rõõmu nendel kolmel päeval, mil sportlased liiguvad staadionil ja linnas. Pidutunne vallutab nii vaatajad kui vaadatavadki. Ilutsevad ka vanade spordimeeste südamed. Nendel, meie vanematel sportlastel, tulevad meele nendeaegsed võistlused, mis samuti sisaldasid innustavaid elamusi.

Nüüdsed pidupäevad saavutavad võidu juba üksnes oma laialatuslikkusega. Ei midagi nii suurt ja üldrahvalikku ei ole meil spordi alal varemalt olnud. See on meil esmakordne ja enneolematu, kus üle kogu kodumaa tuhanded ja tuhanded tulevad korraga kokku, et võimelda ja võistelda.

Tunnustust tuleb anda kõigile nendele rühmadele, meestele ja naistele, kes endid hoolsasti on ette valmistanud esinemiseks 1. üleriiklikel võimlemis- ja spordimängudel. Ettevalmistused ja kohalikud pidustused on üle kogu kodumaa toimunud suure hoogsusega ja osavõtuga, koguni nii suuresti, et meil kogu kevad on möödunud nagu sporditähe all. Spordivaim on elevust ja rõõmu sisendades tunginud ka kõige loimatussegi ja tardunumatussegi. Kui sportlased mitmetuhandelises rivis oma lumivalges ja taevasinises riietuses sammuvad staadionile, siis selle rongikäigu vaatepilt on elamus, mis ei või jätta külmaks ühtki.

Oleme kindlad, et spordivaim ja pidutunne säilib innustavana argipäevastes toimingutes ja kanjub edasi järgmistele mängudele

Eesti Mängud

Pilt virulaste võimlemise ajal

Võimlemismängude instruktorid:
 Leida Kanter, Heinrich Troost, Helga Pärlestik,
 Johannes Tamm, Leida Tomson ja Agate Lauri

sti gud

vähemalt sajaprotsendiliselt suurenenuna. Eesti Mängude, s. o. võimlemise ja spordi alal edenedes ja kasvades saavutame oma peaaegs-märki, milleks on see, et k o g u r a h v a s võtab nendest osa. Võim-
lema ja sportima! Kõik kaasa! See olgu Eesti Mängude ainus
määr ja mõõt.

Kui Eesti esimesed mängud mõnes suhtes ei peaks täieliselt õnnestuma, siis ei tule unustada, et täielisus on kõige raskemalt saavutatav, ja seda kõige vähem esimesel korral. Kõigil tuleb aga kindel olla selles, et ettevalmistuse alal on tehtud palju tööd ja püütud saavutada kõige paremat võimalikku.

Nähes Eesti esimestel mängudel tuhandeid võimlejaid ja sport-lasi, kujutlege endile, milline avar pidutunne täidab neid kõrgeid rindasid! Kujutlege, kui palju uusi noori võrsub juure meie spordi-
liikumisele, kui rühmad taas pöörduvad koju tulvil suurest elamusest!

Eesti patriotismil on elujõulisuse säilitamiseks ja tugevenda-miseks tarvis, et ta sisaldaks midagi võimsat ja kaasahaaravat. Ühe ja tugeva osa sellest tahavad igale eestlasele anda Eesti Män-gud, edaspidi veel palju suuremal määral kui nüüd, esimesel korral.

Eesti Mängud tahavad olla ja on rahvuslikuks ürituseks, mille teostamiseks ühinevad ja on ühinenud kõik eestlased.

Eesti Mängud on kõigi eestlaste pidu- ja võistluspäevadeks, mis ühendavad inimest inimesega, ühendavad ja arendavad inimesi tugevaks rahvaks.

isharjutustelt Sondas.

Võimlemismängude instruktorid: Ingrid Bader,
Olga Bernadt, Olav Topman, Karl Einling,
Vaike Kaljuvee, Evald Tamm ja Sanda Kanter

EESTI UJUJAD SOOMES

A. TRAHOV

19. mail sõitsid Olümpiakomitee toetusel Helsingisse treenima meie ujujad: E. Mõtlik, E. Rosenberg ja A. Trahov. Kaasa sõitis Haapsalu Läänela treener H. Rahman õppima ujumise organiseerimist ja õpetamist. Järgmisel nädalal jõudsid Soome ka E. Volke, V. Kuusk ja E. Bachtejev. Helsingis viibiti kaks nädalat.

Mida õppisid meie ujujad Soomes uut?

Kõigepealt peab tähendama, et soomlased pole enam niikaugel meist ees, kui nad olid paar aastat tagasi. Ei ole enam seda silmatorkavat vahet paremuses. See on osalt tingitud sellest, et eestlased on palju edenenud, ja ka sellest, et soomlased on oma edenemises veidi seisma jäänud. Nende rekordid seisavad juba mõnda aega purustamatult; ujujad, kes need püstitasid, hakkavad tagasi tõmbuma ja noori pole veel vanemaid täieliselt asendamas. Võiksime loota, et jõuame soomlastele juba mõne aastaga järele.

Mis puutub soomlaste stiili, siis ei ole seal muutunud midagi. Mis neid meist eraldab, on see, et soomlased ujuvad suurema kindlusega ja jõurikkusega. Paisub nagu oleksid nad vees rohkem kodus kui meie. Meie ujujate stiil on kuidagi „õrnem“, kuigi võiks öelda, vei-

di paremini viimistletud kui soomlaste oma. Jääb tunne, et eestlasil on vähem vastupidavust kui soomlasil. See kõik laseb oletada soomlaste juures suuremat praktikat ujumisel ja sinna ei saa me midagi parata, seni kui pole saanud endile korralikku talibasseini. Olen veendunud, et soomlastel ei ole meile enam anda palju õpetust tehnilisest küljest. Tubli töö on see, mida me ujujad vajavad, ja töö ükski võib viia meid soomlastega ühele tasemele või kõrgemale. Selleks aga vajame talibasseini. Kui saaksime ka käia treenimas iga päev, läbi aasta, kui omaksime basseini, milles on sügav vesi, värske õhk ja lahe ruum ujumiseks, kui saaksime ka mängida veepalli talvel ja teha hüppeid, siis ei pruugiks meil soomlasi karta ühelgi võistlusel. Soomlased ei näita ujumisel välja just eriti suurt anderikkust peale mõne erandi ja kõik mis nad on saavutanud, on kõva treeningu vili. Kaks nädalat treeningut soomlaste Uimahallis andis meie ujujatele palju juure.

Palju kasuks oli meile neli veepalli-treeningut, mida pidasid soomlased omavahel. Soome paremaid ujumistreenereid T. Virtanen ei olnud kitsi seletamast veepalli-taktikast, „nõksudest“ ja treeningust. Soomlased harjutavad kõvasti veepalli. Pinev konkurent Helsingis Uimarite ja rootsi ujumisseltsi Helsingfors Simsällskapsi vahel kihutab mehi treenima ja nad on praegu meist niipalju ees, et meie veepalli-meeskond ei tule nende kõrval üldse arvesse.

Rootsi-Soome maavõistluseks korraldati meie ujujate sealviibimise ajal katsevõistlused. Need katsevõistlused andsid selge pildi soome ujujate tasemest. Neil on tõesti praegu väike kriisiaeg ja soomlased vaatavad ise ka murelikult vastu eelolevatele võistlustele rootslastega. Ajad olid Soome oludes päris keskmised ja võrdsed võib-olla meie tuleva-aastaste või ületuleva-aastaste Eesti esivõistluste aegadea.

Ajal, kui meie mehed hoolega treenisid, lõi H. Rahman Soome ujumisseltside juhtivate liikmetega sidemeid. Näib, et Soome-Eesti ujumismaavõistlus, millest nii kaua räägitud ujujate ringkondades, viimaks ometi saab tõeks. Esimene maavõistlus kavatakse pidada Eestis ja et võistlus oleks pinevam, lepiti soomlastega kokku, et nad saadavad maavõistlusele oma „maa ujujad“, s. o. ujujad provintsist, kes on meiega umbes võrdsel tasemel. Nimed on veel lahtised, kuid võistlused töötavad tulla kõrgepingelisemad ja põnevamad senistest. Kavas on meestele 100 ja 400 m vabalt, 100 m selili, 200 m rinnuli. Naistele on 100 m vabalt ja 100 m rinnuli.

Suurt huvi ja poolehoidu Soome-Eesti ujumismaavõistluse vastu näitas Hels. Uimarite esimees Tynell, kes lubas omaltpoolt teha kõik, et võistlused läheksid hästi korda. Üldse jätsid soomlased meeldiva mulje oma vastutulelikkusega. Eestlastesse suhtuti mitte kui külalistesse, vaid kui sõpradesse. Soomlased tegid kõik, et meie meeste sealviibimise aega teha mugavamaks. Ka nende eneste keskel valitseb hea üksmeel, mis võiks igale spordiseltsile olla eeskujuks. Näitena olgu toodud, et Hels. Uim. ujujad juba igal õhtul 10 aasta jooksul kohtuvad traditsiooniliselt samas paigas linnas ja vedavad õhtu koos.

Nii eestlaste vastuvõtt kui ka ärasaatmine oli südamlilik. Saatma tulid kõik, keda töö vähegi lubas, ja soome naisujujad hoolitsesid, et suguvendadel oleks lahkumisel igal punane roos rinnas. Loodame, et suhted jäävad alati nii südamlikuks.

KAUBAMAJA
„SPORT“
Tallinn, S. Karja 18. Tel. 446-00

Soovitab täielises valikus
hooajaks

sporditarbeid

Tennise reketeid

●

Jalanõude osakonnas
suures valikus igasugu
saapaid, kingi, kalosse
ja **toakingi**

LA COPPA del MONDO

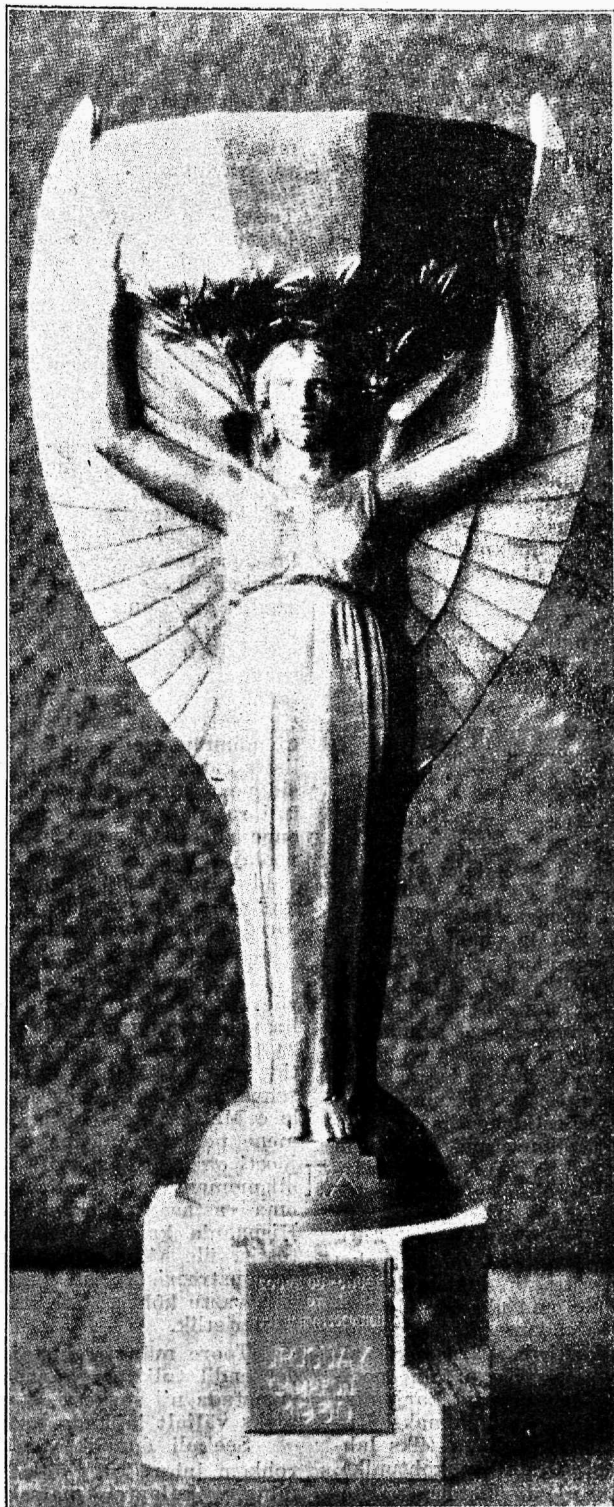
ITAALIALE

Jalgpalli-võistlussari Maailma Karikale, mis äsja peeti Itaalias, oli järjekorralt teine. Esimesed võistlused M. K. le, mille võitmine on ühendatud maailma-meistri-tiitli omandamisega, toimusid 1930. a. Uruguais, Montevideos. Osavõtt seal ei olnud nii suur ja kvalifitseeritud nagu nüüd Itaalias. See tõttu teine Maailma Karikas kujunes maailma suurimaks jalgpalli-sündmuseks. Eesti meeskond küll ei pääsenud Itaaliasse ja kahjuks jäi M. K.-st eemale ka meie spordipress oma erikorrespondentidega. Kuna meil aga huvi Itaalias toimunud võistluste vastu on laialdane, nagu mujalgi maailmas, siis E. Spordileht peab oma kohuseks meie jalgpallipublikule anda üksikasjalisema ülevaate M. K. võistlustest. See ülevaade on koostatud peamiselt Austria, Prantsuse, Schweitsi, Itaalia, Saksa ja Hispaania allikate põhjal.

Selle, et Uruguai, kolmekordne võitja (1924. a. Pariisi ja 1928. a. Amsterdami mängudel ning 1930. a. Montevideos M. K. esimestel võistlustel), jäi seekord eemale, tasus Austria osavõtt. Austria ei olnud maailma suurtest jalgpalli-võistlussarjadest võtnud osa juba 1912. a. Stokholmi mängudest saadik. Nüüd läks Austria Itaaliasse suure favoriidina. Austria meeskonnaga M. K.-le saabunud Hugo Meisl pidas Torinos kõne, milles rõhutas: „Austria praegu omab rahvusvahelises jalgpallis hegemoonliku positsiooni. Siin, Itaalias, tuleb Austria saavutada de-jure-sanktsioon sellele, mida juba omake de facto.“

„De jure“ asemel

Pildil Coppa del Mondo, Maailma Karikas.

Austriat tuli aga leppida neljanda (!) kohaga. . .

Esimeseks vastaseks Austriale, kaheksandik-finaali-matschis, oli teatavasti Prantsuse. Pärast matschi oli austerlaste esimeseks kokkuvõtteks, et see matsch Austriale ei võimalda mingit võidurõõmu tundmist. Suudeti sooritada esimene ring — see oli kõik. Favoriit Austria saavutas Prantsuse vastu, kes ei ole jalgpalli kõige parematest, normaalajaga ainult viigi 1:1! Lõppeks Austria saavutas võidu 3:2, kuid kuidas? Õnneka, sest prantslased olid tõeliselt väärt vähemalt viiki. Seda matschi ei osatud seletada. Austria esindajad, nii kirjutab Viini Sport-Tagblatt ise, tundsid endid matschi ajal olevat nagu vette pistetud puudlid. Itaalia lehemehed, kes Austriat ette olid hinnanud eriti kõrgele, paistsid nagu pea peale kukkunutena. Iga prantslane väljal oli paar meetrit kiirem igast oma vastasest — austerlasest! Prantslased dikteerisid austerlastele, kuidas tuleb mängida! Võib öelda, et Austria vv. Platzler oli mees, kes päästis Austria kaotusest. Prantslasi pealegi tabas mitu õnnetust. Nende tf. Nicolas sai juba esimesel poolajal raskesti vigastada, nii et ta edasi suutis mängida ainult 50-protsendilise võimega. Edasi kohtunik van Morsel (Hollandi) tegi vea, see oli tal kogu matschi kohta ainus, kuid suur: tunnistas regulaarseks selge ofsaid-värava, mille austerlane Schall lõi lisaajal.

Prantslased esinesid meeskonnana, kellel ei paistnud olevat ühtki vaekest. Austria meeskond seevastu mängis aga katastrofaalselt halvasti, mida ei salga ka austerlased ise. Itaalia

„Gazzetta del Popolo“ kirjutab, et üksnes kohtuniku tähelepanematus võimaldas Austriale võidu. Austria „aktsiad“ langesid suuresti. Üldiselt avaldati kahtlust, kas Austria suudab võita järgmist vastast, Ungarit. Ja kuigi, siis, nagu ennustati, ei ole Austria vähi- matki schanssi Itaalia vastu.

Kaheksandikfinaali-matschid lõppesid kõik favoriiti- de võiduga peale Schweitsi-Hollandi oma, mida ennus- tati lõppevat Hollandi võiduga. Ühtlasi muutus M. K. võitmise küsimus täieliselt Euroopa asjaks, kuna kõik „muulased“ (argentiinlased, brasiillased, jänkid ja egiptlased) löödi välja.

Kaheksast esimese ringi matschist oli huvitava- maks Hispaania-Brasiilia kohtamine. Eriti väärib mär- kimist grandioosne tempo, millega see matsch soori- tati. Kõige mõjuvamat saavutusvõimet demonstreeris aga Itaalia, kes USA-le valmistis otse blameeriva kao- tuse.

Triestis tschehhid peagu pidid lüüa saama ru- meenlastelt, kes esimesel poolajal olid oma kuulsatest vastastest 3—4 värava võrra paremad, kuid saavuta- sid ainult ühe. Teisel poolajal tschehhid löid 2 vastu ja võitsid.

Argentiina, kes oli Euroopasse saatnud mitte oma parima koosseisu, matschil Rootsi vastu valitses kol- me neljandikku partiisti, kuid siiski kaotas — seda oma väravavahi vigade tõttu. Argentiinlaste vv. mängis nagu mõni algaja. Mees oli põrutavaks kontrastiks oma meeskonna kümnele kaasmängijale.

Hispaania-Brasiilia matschil saavutati esimese ringi pealtvaatajate-rekord — 40.000 pealtvaatajat. Kohtunikuks sel matschil oli saksl. Birlem. Tal tuli liikumiskiirusest puudu. Kuid õigusega küsitakse, kust võtta säärast kohtunikku, kes oleks pidanud vastu sel- le matschi tempole! Hispaania saavutas esimesel pool- ajal 3:0. Sellest löi 2 väravat ff. Langara, 20-a. noor- mees Sevillast, keda Hispaanias kui jalgpallimeest ar- mastatakse võrdset määral suurematu Zamoraga. Eu- roopa kriitikud lausuvad Langara kohta, et see mees on püssirohi. Teisel poolajal läks ülekaal brasiillastele. Zamoral tuli teha ränka tööd. Eriti rohkesti tuli tai vastu võtta lööke Brasiilia kahelt neeger-forwardilt. Lõppeks Brasiilia saavutas ühe värava, kuid see oli löödud ühelt meetrilt, pärast seda, kui Zamora kolm korda järjestikku oli pareerinud.

Pärast matschi Prantsuse vastu Austria langes favoriidist outsideriks. Hugo Meisl ise oli avaldanud kommentaarina sellele matschile, et Austria meeskonnal säärases vormis osutub võimatuks M. K. võitmine. Austria schansid tõusid aga jälle pärast võitu Ungari üle veerandfinaalis. See oli matsch, kus mõlemad pool- led, põlised rivaalid, panid välja oma viimse. Lõpul aga ei jäänud austerlastel muud üle, kui kaitsta oma esimesel poolajal saavutatud edu. Matsch peeti Bolog- nas ja oma võitu 2:1 hindavad austerlased triumfina, kuigi suur enamus publikust selle võttis vastu vilista- mise ja karjumisega. Austerlased hindavad oma saa- vutust triumfina peamiselt selle tõttu, et ungarlased mänginud väga jõuliselt, mitte millestki hoolimata, koh- tunik (itaallane Mattea) olnud võimetuseni nõrk ja publik vaenuline. See matsch oli A ja U vahel jär- jekorralt seitsmekümnekuues, seejuures teiskordne erapooletul pinnal (esimene sellane nende vahel peeti Stokholmi mängudel 1912. a., siis võitis Ungari 3:0). Matsch kujunes sääraseks, nagu seda A ja U vahel varemalt vist ialgi pole olnud. Itaalia kuulus kohtu- nik Mattea kaotas valitsemisvõime oma närvide üle see- võrd, et tegi kummalisi, põhjendamatu otsuseid: määras Ungari heaks penalty-kicki ja pärast kõrval- das mängust Ungari paremsisemise. Kogu teine pool- aeg möödus peagu lakkamatu vilistamise ja karjumise saatel. Sellel teisel poolajal oli ülekaalukamaks Un- gari, kuigi ta mängis ainult üheksa mehega (üks lah- kus vigastuse tõttu, teise saatis väljalt ära kohtunik). Viimasel kolmekümnel viiel minutil oli austerlaste ain- saks eesmärgiks, et palli aga minema lüüa, oma vä-

ravast kaugemale, ükskõik siis kuhu. Meeskonnad lah- kusid väljalt erakordses ärrituses: austerlased võidu- joovastuses, ungarlased metsikult vihastena.

Itaalia arvustajad hindavad Austria võitu (2:1) siiski teenitaks, kuna austerlased olid tehniliselt pare- mad oma vastastest.

Äge oli ka matsch tschehhide ja schveitslaste vahel, mille tschehhid võitsid 3:2 (1:1). Tschehhid olid na- tuuke paremad, kuid seejuures oleks resultaat võinud kujuneda ka vastupidiseks. 8000 pealtvaataja seas oli schveitslasi 2000. Publik oli peagu üldiselt schveits- laste poolt. Tschehhide meeskonnas mängis eriti hiil- gavalt nende vv. Planicka.

Saksa-Rootsi matschil oli sakslastest väljapaistva- maks ff. Conen, kelle suured võimed olid saanud osa- liseks laialdasemale tähelepanule juba Saksa-Belgia matschil. Mänguerutuses luhtus mõlemal poolel rida väravavõimalusi. Üldiselt kandis matsch lahtist ilmet. Poolajal oli veel täiesti selgusetu, kumb tuleb võitjaks. Teisel poolajal hakkas juba ilmne, et Coneni poolt juhitud Saksa edurivi pealetungide tõrjumine muutub Rootsi kaitsele järjest raskemaks. Pärast väravateta esimest poolaega andis teine poolaeg Saksa heaks 2:0, kuni 7 minut. enne lõppu Rootsil õnnestus väravate- vahet redutseerida 2:1-le, mis jäi lõppresultaadiks. Vii- mastel minutitel rootslased olid väga lähedal viigile. Pealtvaatajaid 15.000.

Veerandfinaali peasündmuseks oli siiski Itaalia- Hispaania matsch. Pealtvaatajaid Firenze staadionil 40.000. Hispaanlased oma hiilgava saavutusega valmis- tasid itaallastele ebameeldiva üllatuse. Itaallased kaht- lematult mängisid paremat jalgpalli kui nende vasta- sed, kuid suurem osa mängust kuulus sellest hoolimata hispaanlastele. Itaallastel on rohkem rutiini, hispaan- lased seevastu aga tunduvalt kiiremad ja võisid ühtlasi kindlad olla oma kaitsele ja väravavahile. Hispaania kuulus vv. Zamora mängis nagu oma parimatel aega- del. Ta tegi peagu muinasjutulist tööd. Peamiselt Za- mora tõttu itaallastel osutus võimatuks võiduvärava saavutamine, mida nad taotlesid suurimate pingutus- tega. Hispaanlased saavutasid oma värava 28. minu- til viiel meetrilt. Itaalia väravavahil puudus väiksem- gi võimalus selle palli püüdmiseks. Publiku poolt tu- liselt kannustatult itaallased kolossaalse energiaga asu- sid pealetungile, kuid Zamora püüdis kõik. Itaallastel tuli rahulduda kuue nurgalööbiga. Alles mõni sekund enne poolaja lõppu Itaalia õnnestus viigistada. Teisel poolajal mõlemal poolel oli võrdset väravaschansse, kuid väravavahid tegutsesid nii suurepäraselt, et ta- gajärg ei muutunud. Lisaajal oli hispaanlastel kaks toredat võimalust, mis aga luhtusid, nendest oli üks löök vastu posti.

Uus matsch nende kahe vahel määrati järgmisele päevale. Sellel matschil itaallased võitsid 1:0 ja Ita- alia vabanes murest, mis nende kahe matschi vahemikul, 24 tunni kestes, oli lasunud kogu Itaalia. Itaalia võit- tis õnnega. Matsch kandis metsikult laadi. Kohtunik, schveitsl. Mercet, oma võimetusega koguni ületas itaal- lase Mattea, kes juhtis Austria-Ungari matschi. Es- imene poolaeg möödus talumatus atmosfääris: tõugati, joosti otsa, protesteeriti ja karjuti. Selle tipp-punktiks oli moment, mil Itaalia keskkolmik pöörase hooga kõik oma vastased paiskas maha, värava saavutas, ja siis Hispaania kaitsja Quincoces oma särgi õlgadeni üles tõstis, üle välja jooksis ning 22.000-le pealtvaatajale demonstreeris verist vigastust, mille ta sai vastase löö- gist vastu kõhtu. See stseen oli niisama võigas kui ka- rakteristlik.

Toore mängu alustajateks olid hispaanlased. Nen- del endil tuli aga kannatada. Kolm hispaanlast said vigastada nii raskesti, et nendel seetõttu tuli pikemaks ajaks väljalt lahkuda.

See oli õnnelik võit itaallastele, kes teguriks oli rohkem juhused kui võime. Kokku võttes ei olnud see mingi regulaarne matsch. Itaallased kõigiti püüdsid terve nahaga välja tulla. Nad hoidsid eemale kokku-

põrgetest ja see võis ollagi põhjuseks, mille tõttu nende saavutus ei olnud kuigi mõjutugev. Itaallased näisid nõrga meeskonnana, kes veel nõrgemalt mänginud meeskonna võitis õnne kaasabil. Muidugi põhjustas nõrkust ka see, et tuli mängida kaks päeva järjestikku. Mõlemad meeskonnad kasutasid varumehi, hispaanlastel oli neid kaheksa, itaallastel neli. — Hispaanlastel puudus ka Zamora, kes eelmisel matschil oli saanud vigastada. See ei teinud nendele aga kahju, kuna värv osutus vältimatuks.

Ühes punktis hispaanlased kõigiti erakordselt impioneerisid, nad on kahtlematult maailmameistrivõistluste parimad peamängijad, nende kaitsjad ja poolkaitsjad sooritavad pealööke täiusliku meisterlikkusega. Tekkis tundmus, et nad sellel alal on otse artistid. See tore peamäng andis nendele itaallastega võrrelduna palju paremusi. Võistluse ainus värv tehti 12. minutil.

Enne Austria-Itaalia poolfinaali-matschi oldi Viinis õige võidukindlad. Selleks andis põhjust austerlaste tubli saavutus ungarlaste vastu. Pealegi oli itaallastel tulnud järjestikku sooritada kaks rasket matschi hispaanlastega. Austria oli uuesti favoriit. Üldiselt oldi arvamisel, et see poolfinaal-matsch otsustab M. K. võitja küsimuse. Selles ei eksitud, kuna, nagu üldiselt teada, selle poolfinaali võitja tuli ka finaali-võitjaks.

Poolfinaal A ja I vahel peeti Milanos. Itaalia võitis 1:0. Austria unistused M. K. võitmisest purunesid. Austerlaste edurivi mäng valmistas raske pettumuse Austria pallijuhtidele.

Matsch huvitas kõiki. Telefoniliinid olid uskumatult rängasti koormatud. Mitu ajalehte olid lasknud panna erikaablid. Pealtvaatajaid kogunes staadionile 36.000. Sissetulek kujunes rekordiliseks: 808.000 liiri (250.000 kr. ümber). See on kontinendi olude kohta gigantne sissetulek. Kuid kahtlematult oleks sissetulek olnud veelgi suurem, poleks sel matschil pääsmete hinnad olnud 20—30 prots. kõrgemad tavalisest.

Pärast lõpuvilet puhkes vaatajaskonnas määratu võidurõõmu-orkaan. Kübaraid ja istepatju loobiti õhku. Itaalia mängijad olid joovastuses, mis sarnanes meeltesegadusele. Oli mitte üksnes sülelusi, vaid mängijad võidu üle rõõmsatena koguni püherdusid maas.

Itaallaste võit oli teenitud. See tõsisis seisab väljaspool igasugust kahtlust. Austerlastel oli koguni rohkemgi värvavõimalusi kui itaallastel, kuid mis aitab see, kui neid ei suudetud kasutada. Austerlaste värvavõõgid olid väga jõuetud. See ei ole liialdus, kui öelda, et Austria forvardid kaotasid matschi. Pilt oli märgult üldiselt samasugune nagu Austria-Prantsuse matschil.

Itaallasi tuleb märkida kui meeskonda, kes omab tugeva tahtejõu. Nad olid kiiremad kui austerlased, nad mängivad ka jõulisemalt, kuid seejuures ikkagi mitte ebafairilt. Värv saavutati 1. poolaja 18. minutil. Kolm forvardit atakeerisid värvavahti, see joosti pikali ja pall lükati üle värvavajone. Kes sellega toime tuli, see ei ole itaallasile endilegi selge. Austerlaste meelehärm pärast matschi oli suur. Tuli ette ka omavahelelisi sõnelemisi. Back Sesta oma ürgloomulikkuses väitis, et ta sel matschil üksinda oleks suutnud mängida kogu Austria edurivi vastu... Ka teised tegid etteheiteid oma edurivi-meestele.

Schveitsi, Ungari ja Hispaania arvustajad märgivad, et Itaalia võiduvärv oli irregulaarne. Orsi saanud palli ofsaidis ja keskkolmik atakeerinud austerlaste värvavahti liig toorelt.

Teisel poolfinaali-matschil Roomas Tschehhoslovakkia ja Saksa vahel oli ainult 15.000 pealtvaatajat. Matschil viibis ka Mussolini ühes oma poegadeaga, peale nende kaks printsessi. Tschehhid ei olnud sugugi võidukindlad. Mõlemad meeskonnad kannatasid suure, harjumatu kuumuse all. Tschehhide üleolekut ei olnud märgata keskvälja-mänguski. Pall oli suuremal määral sakslaste käes. Nad tarvitasid aga taktikat,

ORSI, Itaalia eriti kuulus vasakäär. Mängis 1928. a. Amsterdami mängudel Argentiina meeskonnas. Siirdus pärast Amsterdami mängusid Itaaliasse.

mille vastu tschehhidel leidus mõjuv vahend. Nimelt rajasid sakslased kogu oma pealetungi-mängu tš. Conenile. Aitas sellest, et tschehhid katsid nim. mehe kõige piinlikuma hoolega, millega kogu saksa edurivi oli paralüseeritud. Kõik kolm värvavat tschehhide heaks löi vs. Nejedly. See mees oskas igast võimalusest kapitali lüüa. Värvavas Planicka mängis jällegi hiilgavalt. Poolaeg lõppes 1:0 ja kogu matsch 3:1 Tschehhoslov. võiduks.

Sakslased lausuvad pärast matschi, et tschehhid saanud oma värvavad otse kingitustena. Viik oleks nende arvamisel olnud palju sobivam resultaat sellele matschile.

Võistlusel kolmanda koha pärast kohtasid Saksa ja Austria. Kuulsad austerlased kaotasid 2:3! Vabaduseks nad kõnelevad, et nendel tulnud kaotada seepärast, et nemad, austerlased, on vaeses inimesed. . . Nimelt ei ole nad oma majanduslike olude tõttu saanud meeskonda tarviliselt hästi ettevalmistada, tuli sõita vähese arvu mängijatega, kes pealegi väsinud paljudest klubimatschidest.

Austerlastel oli koguni õnne, et nad rängemalt ei kaotanud. Esimesel poolajal peagu kogu meeskond logises. Sakslaste kiirus ja vastupidavus oli imetlusväärne. Sakslased algasid otse 100 m tempoga. Ainult 17 min. oli möödunud, kui Saksa juhtis juba 2:0! Poolaeg lõppes 3:1 ja kogu matsch 3:2 Saksa võiduks. Austerlaste värvava teisel poolajal saavutas back Sesta oma üllatusaktsioonist.

M. K. finaalis tuli võitjaks teatavasti Itaalia, kes kahtunnises matschis löi Tschehhoslovakkia 2:1. Teisiti ei olnud oodatagi. Nendel oli sellel võistlusel rohkem mängus kui vastasmeeskonnal, nad mängisid oma rahva eest ja oma rahva ees. Tõeliselt aitaski kogu rahvas, Ducest kuni viimase meheni, meeskonda võidule, sundis ja piitsutas meeskonda seda saavutamata kümnete-tuhandete-harulise närvipiitsaga.

Võistlused Maailma Karikale.

27. mail

31. mail

3. juunil

10. juunil

SAKSA 5	} SAKSA 2	} SAKSA 1	} ČEHHOSLOV. . . 1
Firenzes			
BELGIA 2	} Milanos	} Roomas	} ČEHHOSLOV. . . 3
ARGENTIINA 2			
Bolognas	} ROOTSI 1	} ČEHHOSLOV. . . 3	} ITAALIA
ROOTSI 3			
HOLLANDI 2	} ŠVEITS 2	} Roomas	} ITAALIA 2
Milanos			
ŠVEITS 3	} Torinos	} ITAALIA 1	} ITAALIA 2
ČEHHOSLOVAKKIA . . 2			
Triestis	} ČEHHOSLOV. . . 3	} Roomas	} ITAALIA 2
RUMEENIA 1			
AUSTRIA 3	} AUSTRIA 2	} AUSTRIA 0	} ITAALIA 2
Torinos			
PRANTSUSE 2	} Bolognas	} Milanos	} ITAALIA 1
UNGARI 4			
Napolis	} UNGARI 1	} ITAALIA 1	} ITAALIA 2
EGIPTUS 2			
BRASILIA 1	} HISPAAANIA . . 1,0	} ITAALIA 1	} ITAALIA 2
Genovas			
HISPAAANIA 3	} Firenzes	} ITAALIA 1	} ITAALIA 2
ITAALIA 7			
Roomas	} ITAALIA 1,1	} ITAALIA 1	} ITAALIA 2
USA 1			

Võistlusel kolmanda koha pärast SAKSA 7. juunil Napolis võitis AUSTRIA 3:2.

M. K. kildusid

Mitte üksnes meil, Eestis, on rahvusmeeskonna kapteniks väravavaht (E. Tipner), vaid ka mujal. Nii oli M. K. võistlustel viiel meeskonnal väravavahid kapteniteks: prantslastel Thépot, hispaanlastel Zamora, tschehhidel Planicka, hollandlastel van der Meulen ja itaallastel Combi.

Prantsuse meeskonna edurivi M. K. võistlustel on oma eluaastatelt kõige nooremaks kõigi teiste rahvusmeeskondade omadest. Keskmiseks vanuseks Prantsuse forvardite kohta on natuke alla 22 aasta. Tf. Nicolas sai alles pärast Prantsuse-Austria matschi 20-aastaseks.

Väga noor on ka Saksa meeskond, kelle mängijate keskmise vanusena on 23½ aastat. Keskmise vanusena kogu meeskonna kohta peetakse seda rekordiliseks M. K.-st osa võtnud meeskondade kohta.

„Tifoso“, s. t. itaalia keeles „jalgpallihaiget“, nagu meil see viimane ütetus on tarvitusel jalgpallientusiastide kohta. Need tifosod on tublid inimesed, kes igal võistluspäeval seavad oma sammud staadioni poole või ületavad piiri. et rahvusmeeskonnaga kaasa sõita välismaal peetavale maavõistlusele ja oma meeskonda seal ergutada võidule.

M. K. võistlustel osutusid väljapaistvateks hollandi tifosod. Neid saabus Hollandist Milanosse Hollandi-Schveitsi matschile 8000! Tulid 9 erirongiga, peale selle autodel, mootorratastel ja koguni lihtsatel jalgratastel. Asusid staadionile oma lippude ja pasunatega. Kogu matschi kestes kõlas nende ergutushüüd „hop,

hop“, mis oma vägevusele vaatamata aga ei suutnud aidata Hollandit võidule Schveitsi üle.

Üheksast erirongist kolm pidid jatkama sõitu Torinosse (Hollandi matschile veerandfinaalis) ja sealt edasi veel Rooma, kuid kaotuse tõttu Schveitsile tuli ots ümber pöörata ja asuda tagasi teele koju . . .

Lisada võiks veel, et Hollandit hinnati n. n. salajaseks favoriidiks ja ei peetud sugugi võimatuks, et ta jõuab välja tungida koguni kuni finaaliini.

Pärast matschi Prantsuse vastu Hugo Meisl määras Austria meeskonnale treeninguaja kella üheks päeval, et mängijad hõljuksid kuumusega. Nimelt olid austerlased saanud teada, et itaallased suurema vastupidavuse saavutamiseks olid kogu aja pidanud treeningut keskpäeval.

Viinis kaheldi, kas see itaallaste meetod on üldse ostarbekohane itaallastele, kõnelemata austerlastest.

Ku'das itaallased kõigiti võidule püüdsid, seda karakteriseerib anekdootlik dialoog kulisside tagant, mis oli liikvel juba enne Itaalia-Hispaania esimest, viigiga lõppenud matschi.

See dialoog kõlab järgmiselt:

— Mis siis tehakse, kui Itaalia-Hispaania matsch lõpeb viigiga?

— Mängitakse uuesti, s. o. peetakse lisamatsch.

— Ja kui ka see teine matsch lõpeb viigiga?

— Siis tõmmatakse loosi.

— Ja kui loos on Hispaania kasuks?

— Siis loositakse uuesti.

Eesti ei lähe Wimbletoni

K. Lasn on kõikuvast vormis. — Poolakas E. Wittmann Tallinna meister ja karikavõitja. — V. Nõmmik Balti riikide teine. — Maavõistlus Poolaga?

Valgepalli lahingute-seeria Tallinna meistrite niemele jääb peale maavõistluse Soomega tänavu vast ainsaks suureulatuslikuks rahvusvaheliseks tennise-sündmuseks kodumaal. Eestlaste osavõtul teised suuremad turniirid peetakse väljaspool kodumaa piire. Järgnevatest suuremaastaabilistest kohtamistest võib E. Spordi-leht esimesena tuua teate maavõistluse pidamisest Poolaga. Selline ametlik ettepanek saabus Poola liidult. Maavõistlus peetakse Vilnos ja see on järjekorras teine maavõistlus Poolaga. Esimene, kuigi poolametlik, kohtamine 1930. a. Tallinnas lõppes Poola võiduga 4:1. Edasi on Eesti parimaid tänavu kutsutud ka Stokholmi ning mitmesse teiste Balti riikide linna.

Tallinna lahtiste esivõistluste kvaliteeti tõstis suurel määral poolaka E. Wittmanni ning rootslaste O. Lindquisti, S. Fredelli ja prl. B. Bellanderi osavõtt. Poolakat neist võib nimetada „vanaks tuttavaks“: ta gastroleeris juba l. a. Siis ja ka tänavu võitis ta A. Mc Kibbinilt väljapandud karika. Usutavana näib karika annetaja arvamine, et järgmisel aastal E. Wittmann saavutab „hat-tricki“ ja viib karika jäävalt oma kodu-

maale. Rootslased olid meie parimatele lähedasest mänguklassist, O. Lindquist neist suhteliselt parim.

E. Wittmann ja O. Lindquist jäid mõlemad meie parimatele võitmatuks. Poolaka tugevaimaks küljeks on kolossaalne kaitsemäng, millest ta ainult kõige soodsamatel momentidel sooritab kiire võrgu-ataagi. Haruldaselt hea pallikäsitlus ja hästi arendatud löögid — need on poolaka lisavoorusteks. „K. Lasna energia ja temperamendi puhul võiksin olla Euroopa parimaid,“ lausus E. Wittmann pärast karikafinaali. Poola viimases edetabelis on E. Wittmann kolmas. Kuid tänavu on ta juba kaks korda võitnud Poola teist, kelleks on Tločinski. Pealeselle oli Wittmann tänavu ka rahvusmeeskonnas Rootsi vastu, millise maavõistluse Poola teatavasti võitis suurelt — 4:1. K. Lasna kohta on E. Wittmann heas arvamises. Näeb temas suurt tuleviku-mängijat. Võrreldes l. a. kevadega olevat K. Lasn tänavu parem. Kutsus isiklikult ja soovitas liidule K. Lasna saata Poola liidu treeninggruppi, kus minimaalse ajaga võivat saada hea kooli. Poolas peetakse igal aastal lühiajaline treeningkursus neljale parimale mõne suure

Prantsuse hiilgav tf. Jean Nicolas lõpetas nüüd oma esimese hooaja professionaalina, kuid püstitas juba sellel rekordid, mis on raskelt-põrmustatav. See super-rekord koosneb viiest rekordist.

Märgime: 1) profide esivõistluste 23 matschi kohta, millest Nicolas võttis osa, ta kordagi ei lahkunud väljalt ilma väravat löömata; 2) ta saavutas 23 matschi kohta 54 väravat, mis on kaugelt parem saavutus senisest rekordist; 3) matschil Club Français vastu (see meeskond on ka Tallinnas võistelnud) ta lõi 8 väravat; 4) maavõistluste-hooaja kestes (ta mängis kaasa 7 maavõistlusel) saavutas ta 10 väravat; 5) maavõistlusel Luksemburgi vastu ületas ta hat-tricki, olles saavutanud 4 väravat.

Noorte pallientusiastide kuraash ei tunne piire. Mäletatakse veel noort austerlast, kes jalgsi läks Viinist Londoni, et näha kuulsat Englise-Austria matschi. Viimati M. K. ajal kaks tšehhi juniori sooritasid jalaretke Praha Triesti, et kaasa elada Tšehhoslovakkia-Rumeenia matschi, kuid need vägiteod leidsid ületamist 12-a. ungarlaselt, kes läks ilma passi ja piletitä üle nelja riigi piiri Napolisse vaatama Ungari-Egiptuse matschi. Poiss sõitis pingi all vagunis, milles asus Ungari meeskond. Pingi alt tuli poiss välja pärast Postumiat, Itaalia piirijaama. Ungari mängijad, vaimustatult noorukese ettevõtte, võtsid poisi endile kasupojaks kogu M. K. kestvuseks.

Kolmandad võistlused M. K-le kavatakse korraldada mitte 1938. a., vaid 1937. aastal. Korraldamist soovib enda kätte saada Prantsusmaa koos Belgia ja Hollandiga. Kolmas M. K. oleks seoses Pariisi maailmanäitusega, mis tuleb pidamisele kolme aasta pärast. Matschid tuleksid pidamisele nelja riigi kaheksas linnas. Nende linnadena on märgitud: Amsterdam, Antwerpen, Brüssel, Luksemburg, Pariis, Havre, Marseille ja Lille.

Arvati, et mehhiklasi, brasiillasi, argentiinlasi ja egiptlasi soodustab Itaalia kliima ja päike. Tegelikult aga põhja- ja kesk-eurooplased ei kannatanud kuigipalju Itaalia kuumuse käes ja kõik kuumusega eriti kodunenud meeskonnad said kuumusega kodumata meeskondadelt esimesel ringil lüüa.

Enne ärasõitu Itaaliasse võttis Ungari peaminister Gömbös Budapestis vastu Ungari meeskonna. Peaminister soovitas meeskonnal päästa Ungari au Itaalias.

Pallide-valik oli täpsalt kindlaks määratud. Igal matschil esitati meeskonnavanematele kolm uut palli. Meeskonnavanematel tuli nendest üks välja valida. Kui aga kaptenid kokkuleppele ei jõudnud, siis toimetas pallivaliku kohtunik.

kuulsusega treeneri juhatusel. Läänud aastal oli selleks profide parimaid tšehhi K. Koželuh. Poolale läheb säärane kursus maksma tavaliselt 2.000 zloti (s. o. 1200 krooni ümber). Eesti liidu osakulu K. Lasna saatmise näol ei oleks seega ülepääsmatult suur.

K. Lasna ja E. Wittmanni võimete vahekorrasse puutuvat oli poolakas seekordsetel võistlustel kindlasti parem. Siiski pole võimatu, et K. Lasn oma täisvormi puhul vastase võidab. Kuid, nagu ütleb Henry Cochet, olevat tõeline tippvorm erakordne nähe ja suurte raskustega saavutatav eesmärk, mis aga saavutatult haihtub kiiresti. K. Lasna kohta peab aga lausuma, et temalt kui sidepataljoni värskelt reamehelt ei saadud nõuda tippvormi. Olgu kaitsevaeline teenistuse olukord ajateenijale kui hea tahes, jätab ta tennis mängijale ikkagi võimeid allapoole suruva pitsati. Vaatleme kas või kõrgushüppajat A. Kuuset: 1. a. 1.95-meese, on ta tänava vaevu küündinud üle 1.80-ne. Ja nagu kõrgushüpe, nii on ka tennis väga tundeline ala.

Partiis E. Wittmanni vastu karikafinaalis oli K. Lasn siiski üle ootuste hea. Nagu see tavaline K. Lasnale, puudus tal alul kontsentratsioon, ja esimese seti võitis poolakas suurelt 6:1. Tuliseks läks K. Lasn teises setis. Nüüd oli ta pealetungil ja üksnes poolaka kolossaalne kaitsemäng vältis viimase suurema hävingu. Välkkiirete triivpallidega „kiigutas“ Lasn oma vastast nurgast nurka, lõigates vahelduseks lühikesi palle võrgu taha. Imestunud raputas poolakas järjest pead, kuid alistus siiski ainult visalt, 6:8. Matschi otsustavaks heitluseks kujunes kolmas sett. Lasn pingutas kuni vastupidavus rauges ja poolakas võitis 8:6. Neljandas setis, mis peeti pärast 10-minutilist vaheaega, oli K. Lasna hea hoog haihtunud ning 6:2-ga lõppes „game, set and match to mister Wittmann“. Suur pingutus, millega Lasn matschil poolakaga püüdis asendada oma tippvormi puudumist, avaldas mõju ka järgmisel päeval poolfinaalile O. Lindquistiga. K. Lasna kontsentratsioon ei olnud täieline ja ta tegi krobelsi vigu, millest rootslane noppis punkte esimese seti võitmiseks 6:4. Teise võitis küll Lasn, 6:4, kuid kolmandal asus rootslane kohe juhtima 4:1. Taktikaliselt hästi mõeldult hakkas K. Lasn mängima kõrgete pallidega, eriti pärast ohtlikku 3:5 seisu, millal rootslasel matschi võitmiseks puudus ainult üks game. See manööver ajas rootslase ummikusse, kuid tal õnnestus siiski võita 6:3 seti ning seega ka matschi. K. Lasna kõrged pallid on leidnud osas arvustajaist halba kriitikat, kuigi peaks möödama olema aeg, millal vintpalle ja teisi sellesarnaseid palle peeti ebasportlikeks. Tegelikult avaldub sarnaste pallide sooritamises viimistletud tehnika ja ka taktika.

O. Lindquisti koht Rootsi edetabelis on nr. 7. Peetud võistlustel läks ta matsch-matschilt paremaks. Alul kaotas Wittmannile 2:6 ja 2:6, kuid Lasna vastu oli ta juba parem. Kulminatsiooni tõusis rootslase vorm teisel matschil E. Wittmanniga, s. o. esivõistluste finaalis. Kuigi Lasna matsch Wittmanniga jättis imposantsema mulje, oli ka Lindquist finaalis tubli. Kiskumata Wittmannilt ühtki setti kaotas ta see-eest visa vastupanuga — 5:7, 2:6 ja 7:9. Teine rootslane,

kes on omamaa kümnes, kaotas karikavõistluste poolfinaalis K. Lasnale 3:6 ja 3:6 ning esivõistlustel E. Wittmannile 1:6 ja 2:6.

Võistluste lõpul avaldas K. Lasn lühiintervjuu E. Spordilehele, et ta end seekordsetel võistlustel tunnund olevat tsipakese halvemas vormis, kui Helsingis A. Grähni vastu. „Kaitsevæeteenistuses olles ei saa säilitada head vormi. Loodan edaspidi siiski olla parem. Sõidust Wimbledon, kus võistlused algavad 25. juunil ja kuhu mind kutsutud, ma tänava pean siiski kahjuks loobuma. Seda eeskätt kaitsevæeteenistuse ja edasi ka oma mitte just kõige parema vormi tõttu. E. Wittmann kuuldavasti sõidab Wimbledon. Sel puhul võib tema esinemiste najal umbkaudu aimu saada ka sellest, kuidas mul oleks vast õnnestunud. Suurima hoolega valmistun maavõistluseks Soomega. Mu peakonkurent A. Grahn on vahepeal esinenud suure eduga. Põhjamaade karikatsükli Soome-Daani kohtamisel Kopenhaagenis võitis ta Daani esimese, Anker Jakobseni, kes on tuntud nimi Lääne-Euroopas. Usun, et Eesti võidab tänavugi Soome ja vast umbes eelmisele kahele aastale lähedase vahekorraga.“

FOTO-ATELJEE

Pariscas
TALINNA

KUNINGA 1

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

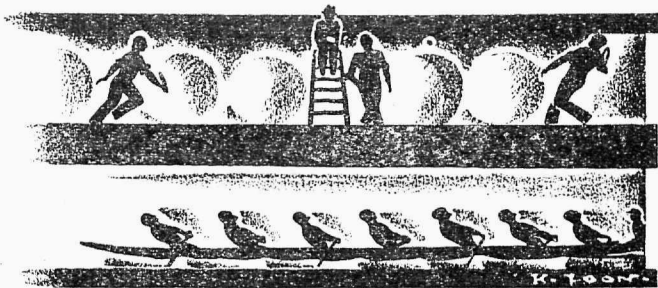
ATELJEE AVATUD: K. 9-5, PÜHAP. K. 11-2

Kõige suuremal määral üllatas peetud võistlustel pr. V. Nõmmik, kes on tublisti edenenud nii üksik- kui ka paarismängus. Ta võitu pr. B. Bellanderi üle, mis tuli suure ladususega 6:2 ja 6:4, tuleb eriti hinnata. Prl. B. Bellander on Rootsi kolmas ja peale selle koos Östbergiga Rootsi segapaarismängu meister. Pr. V. Nõmmik võib edukalt esineda kogu Baltikumis ja Skandinaavias. Ainuke, kes talle vast jääb võitmatuks, on poolatar Jdrzejevski.

Tennisistide ammuage se unistuse täitunud on Eesti üles antud järgmise aasta Davis-cupi võistlustele. Loosimine teostub tänava juulis. Huvitav on ära oodata, kellega Eesti kokku satub. Võib-olla koguni Prantsusega, kui viimane tänava ei tule karikavõitjaks. Igal juhul ei näe vist kodumaalased Eesti Davis-cupi matschi. Teatavasti saavad kõik osavõtjad rahvused loosimise järjekorra numbri. Paarisarvu saajal on võimalus valida kodumaal võistluse korraldamise või väljasõidu vahel. Ühel puhul on arvata, et vastane kutsub meid oma poole, teisel puhul valib Eesti väljasõidu, millega on välditud ainelise kahju võimalus, kui ei ole eeldada kuulsid tasuvat publiku osavõttu.

Kui maavõistlus Poolaga teostub, siis on see Eestile üheks peaprooviks Davis-cupi vastu, mille määruste alusel ka maavõistlus peetakse. S. t., et kokku leiab aset viis matschi, neli üksikmängudes ja üks paarismängus. Praeguste kaalutluste järgi koosneks Eesti meeskond ainult kahest mehest — K. Lasn ja H. Pukk —, kes sooritaksid kõik mängud. Teisi kahele eelnimetatule võrdseid mängijaid meil praegu ei ole.

Meie Müüja

Artur Maurer †

Nelipühadel leidis veevoogudes õnetu surma Artur Maurer, elurõõmsamaid tegevsporlasi. Tema surma tuleb nimetada sportlikult kangelaslikuks. Nagu jutustab surmast pääsnud laps, olevat ka Maureril olnud võimalus pääseda, kuid ta sukeldunud uuesti laste järele ja... kadunud. On suurim ohver anda oma elu teiste elu eest.

Sportlasena oli A. Maurer jalgpallimängija. Oma hea-vormi-aastatel oli ta eriti populaarne väravakütt, keda tunti „Muri“ hüüdnime all. Oma jalgpalli stardi tegi ta 1923. a. Kalevi kolmandas meeskonnas, kust varsti pääsis teise, tulles mitmel korral meistriks. Vahepeal siirdus Kalevipoega ja edasi Kalevi esimesse. Internatsionaalina oli tal esimene kord valge särk selga panna 1926. a. staadionil Rootsist vastu. See oli ajajärk, millal Eesti jalgpallis nõuti „värsket verd“. Oma esimesel maavõistlusel pidi A. M. olema küll kaotaja (1:7) osas, kuid juba järgmisel kuulus ta sellesse võidukasse meeskonda, kes Kaunases purustas Leedu 5:0. 1928. a. olid Balti turniiril Tallinnas ta viimased internatsionaalikorrad. Siis sooritas ta ka kaks väravat Eesti eest, pääsedes maavõistluse-väravaküttide hulka. Kokku oli A. M. neljakordne internatsionaal. Viimastel aastatel startis „Muri“ Estonias, kuigi mitte enam endise edukusega. Siiski veel l. a. lõi ta oma seltsi värvides esivõistlustel 5 väravat, selle sees ka hat-trick. Tänavu alustas ta koos Estoniaga uut starti esivõistlustel, kuid... ei lõpetanud.

Artur Maurer oli sündinud 14. sept. 1905. a. Oli abielus ja lapse isa.

Kadunut mälestab peale ta lähemate tuttavate kogu Eesti jalgpallipere. Puhaku ta rahu elu- ja jalgpallivintutustest.

1030 suusatajat sooritas märgi.

Läinud talvel korraldatud suusamärgivõistlustest võttis osa üle maa ümmarguselt 1500 suusatajat, kellest märgi sooritas 1030 inimest. Võistlusi korraldas 33 organisatsioon. Kõige agaramad olid Viru- ja Viljandimaa seltsid. Viru ja Sakala on ka peakonkurentideks talvespordiliidult väljapandud rändauhinnale. Kahjuks on võitja-maakond seni selgitamata, kuna puuduvad täpsed andmed võitja väljaarvestamiseks. Teatavasti on otsustavaks sooritatud märkide ja maakonna elanike arvude suhe. Viimase rahvalugemise andmed pole veel korraldatud. 1922. a. andmeid, kui vananenuid, ei soovitata kasutada.

Kui aga siiski aluseks võtta 1922. a. andmeid, tuleks auhind määrata Viljandimaa aale, kus iga 317,6 inimese kohta langeb üks märk, Virumaal aga iga 428 kohta. Mõistetavalt ei saa E. Spordilehe käesolevat arvestust võtta ametlikult. Teistes maakondades langeb üks märk järgmise elanike arvu kohta: Võrumaa — 642, Tartumaa — 898, Harjumaa — 1743 ja Järvamaa — 3424. Pärnumaal on 94.014-nest elanikust ainult kaks (!) sooritanud katse. Talvespordiliidul peaks seega olema selge, kuhu järgmisel talvel suunata propaganda.

Sooritatud märkide arv maakondades on järgmine: Virumaa — 349, Viljandimaa — 211, Tartumaa — 196, Võrumaa — 129, Harjumaa — 126, Järvamaa — 17 ja Pärnumaa — 2. Märgi omanikest on 988 mehed ja 42 naised. Vanuse järgi on meestel alajaotus järgmine: poisid 12—15 a. — 213 märgiga, 15—18 a. — 196, noormehed — 304, keskealised — 21, vanemad keskealised — 3, vanemad mehed — 3 ja eriklass — 248. Naistel: tüdrukud — 10, noored naised — 29 ja keskealised — 3.

Rakvere suur edu veeremängu- esivõistlustel.

Eesti esivõistlusi veeremängus on peetud alates 1932. aastast. Tänavused, järjekorral kolmandad, esivõistlused peeti Rakveres. Startis 104 võistlejat kuuest organisatsioonist. Suurearvulisemalt oli esindatud Rakvere, kes ka pühitse suurt võitu. Ta omandas meistritiitlid kõigis kolmes klassis ja tuli ühtlasi üldvõitjaks. Klubidevahelises võistluses, milles arvestati iga klubi kümne parima mängija tulemused vaatamata mängijate klassikuuluvusele, omandas parima klubi nimetuse Rakvere garn. veeremänguklubi 5998 silmaga. Järgnesid Tallinna garn. klubi 5528, Narva 5296, TVK 5252 ja Pärnu 5139 silmaga.

Eesti 1934. a. veeremängumeistriks tuli A klassi võitjana K. Lill 637 silmaga. Teiseks tuli J. Silber, TGVK, 600 ja kolmandaks dr. Vichman, RGVK, 596 silmaga. B klassis võitis U. Tenneberg 653 silmaga, järgnesid H. Pisa, RGVK, 612 ja E. Karjatse, TGVK, 606 silmaga. C klassis oli ülekaalukas võitja R. Siil, kes saavutas veeremänguliidult annetatud rändauhinna — hõbedase kaljakapa. Samas klassis tuli teiseks Virumaa end. spordinõunik V. Sirotkin, RGVK, 563 ja kolmandaks J. Konso, RGVK, 560 silmaga. Igal mängijal oli 60 viset. Kokku kestsid võistlused 12 päeva.

Uus rattasõidu rekord.

On vaibunud see hoog jalgrattaspordis, mis 1932. a. Tallinna velodroomi ehitamisega töötas uut ajajärku. Varem, kui velodroom jõuti sisse töötada, vähenes korraldatavate võistluste arv ja tänavu pole velodroomi tsemendil üldse veel kihutatud. Eesotsas ühe meie parima ratturi A. Zelökovskyga on küll tegevusse astunud puht-jalgrattaspordi organisatsioon, Tallinna jalgrattaklubi, kuid see pole veel midagi erilisemat korda saatnud.

Hooaja esimesed võistlused korraldas Kalev Kadrioru ringteel kahel distantsil: 3 ja 30 km. Pikemas maas ületas kõik võistluse lõpetanud viis sõitjat senise rekordi. Võitjaks tuli H. Norman, Tallinna jalgrattaklubi, ajaga 54.27,0, millega purunes üks vanemaid rekorde, 1925. a. N. Tschutschelovi nimel säilinud 1:00.19,4. Teiseks tuli H. Peterson, Kalev, 54.27,3, kolmandaks E. Priks, Tall. jalgr. klubi, 54.27,4, neljandaks O. Norman, Tall. jalgr. kl., ja viiendaks R. Riisman, ÜENÜTO. 3 km võitis H. Peterson rekordist ainult 0,2 sek. võrra halvema ajaga 4.56,0. 2. H. Feldman, jalgr. kl., 4.56,0, napilt järel. 3. E. Priks 5.00,0.

Tublid väikesed.

Nice'is (Nizzas) peeti finaali „Matchi“ karikale, võistlustüki, millest võttis osa 23 kooliõpilaste jalgpallimeeskonda.

Finaal! Juba kümme päeva enne seda oli mõlemal leeril meele ainult võistlus. Igasugused plaanid ja kombinatsioonid täitsid päid. Siis, matschi eelpäeval, kaks parimat mängijat haigestus. Mis tegi meeskond, kes taht's matschile minna suurimate schanssidega edule! Kutsuti kohale varumängijad. Mõni tund enne matschi mängijad külastasid oma haigeid kaasvõitlejaid: „Meie ei tööta teile, et meie võidame, vaid meie töötame teile, et meie ei kaota; nii avaneb teil võimalus esineda järgmisel, otsustaval lisa-finaalmatschil.“

Ja tõepoolest, finaali lõppes viigiga. Oli tuline võistlus. Väikesed mehed mängisid hamba'd kokku surudes ja pidasid oma sõna. Tublid poisid!

Igavene rakendusvõime.

Inimkonna suurimaks unistuseks on igavene noorus. Sportlasele tähendab see aga igavest võistlusvõimet, igavest rakkemist saavutuste tagaajamisel. Kuigi paljudel aladel suurvormis püsida suudetakse võrdlemisi suure vanaduseni, kuulub maksimum-vormi aeg ikkagi noorusele. Tavalisemalt kulmineeruvad võimed vanusel kuni 30. eluaastani. Edasi hakkab füüsiline noorus jähnenema. Siis oma saavutusi korrata on võimalik üksnes varem saavutatud praktika najal. Kuid seegi ei ole igaveseks päästeingliks ja aasta-aastalt kahaneb rakendusvõime üha kiiremas tempos. Kergib esile sportlase kardetavaim vastane: kollitav Vanadus. Seda vastast võita pole suutnud ka parim fenomen. Kuid kurja vaenlast vähemalt ajutiselt tagasi tõrjuda on siiski võimalik. Seda on tõestanud *Charles Paddock*, omaaegne kiireim inimene maailmas. Ta jutustab oma võitlusest vanadusega järgmist:

Kui ma 1921. a. reielihase rebenemise pärast arsti külastasin ja talt üldist seletust palusin oma konstitutsiooniliste võimete kohta, lausus ta naeratades:

— Tehke oma rekordid veel nüüd, millal olete parimas spordieas, sest lihaste rakendusvõime pole konserveeritav. Näiteks: õelge mulle, palju kulus teil aega tippsaavutuste-vormi saavutamiseks keskkooli kõrgemas klassis?

— Kaks nädalat.

— Ja kui palju aega kulub teil selleks nüüd, ülikoolis?

— Alla kuud läbi ei saa.

— Näete nüüd! Sarnaselt pikeneb ettevalmistava treeningu kestvus järjest ja just samal määral, kuidas aja vältel lõdveneb lihaste rakendusvõime.

Külastades sama arsti 1924. a., pidin ma veenduma ta sõnade tõelisuses. Kuigi mu vigastus oli nüüd kergemat liiki, nõudis selle ravimine tunduvalt rohkem aega kui kolme aasta eest raskema vigastuse puhul.

— Teie lihaste rakendusvõime on suuresti nõrgenenud, lausus arst. — Mina teie asemel lahkuisin nüüd sõerajalt. See toimuks suurimas aupaistes, sest veel keegi pole ületanud teie rekorde. Hiljem oleksid pettumused suured.

Tal oli küll hea rääkida, kuid mind kutsusid ukse ees seisvad Pariisi olümpiamängud. Ma ei lahkunud rajalt, kuid mängud kujunesid mu elu suurimaks pettumuseks: kaotasin. Sellest heidutamatul treenisin aga edasi ja Ameerika esivõistlustel olin jälle ületamatu. Järelduseks oli tulus õpetus: *edukana püsimiseks peab lahkamatult treenima ja olema võistlusvormis.*

Heaks treeninguks maksimaal-vormi uuesti saavutamiseks oli mul 1925. a. pikk võistlusturnee, mille vältel olin järjest n. ö. laskevalmis. Ja... 1926. a. märtsis katsin 100 yardi kiiremini kui kunagi varem: 9,5 sekundiga! Olin selle saavutanud küll ülipika treeningu

järele, kuid mis jääb veel üle ühele vananevale sprinterile kui ainult treenida, treenida ja treenida.

Mina suutsin 1926. a. Los Angelesis näidata 9,5 sek, kuid neid kaaslasi, kellega ühel ajal alustasime oma jooksukarjääri, polnud enam üldse näha. Nad olid juba aastaid varem lõpetanud startimise. Mina jõudsin veel nüüd oma elu parimasse vormi. Sellega olin ma enda suhtes *kahekordistanud sprinteri tavalise heakarjääri-aja*: neljalt aastalt kaheksale aastale!

Sarnaselt alati treenides omame kuigi mitte just igavese, siis vähemalt tavalisest püsivama rakendusvõime.

Väikese asja suur juubel.

On juba täitunud 50 aastat sellest, millal kohtunik esmakordselt võttis tarvitusele matschil vile. Nimelt rugby-matschil. Enne seda peeti alalisi vaidlusi kohtuniku ja piirikohtunike vahel. Need kujunesid sageli matschi katkestavateks „kõne-miitinguiks“. Ühel rugby-matschil Uus-Meremaal kordus samane lugu. Peakohtunik W. H. Atack ei suutnud kuidagi taltsutada piirikohtunikke, kellega tal tekkis arusaamatusi mängu juhtimise alal. Suuremas vaielushoos sattus Atacki käsi taskuid kobades vilele. Ta haaras vile suhu ja lasi helid valla. Kohe vaikisid kõik vaidlejad. Nähes vile suurt mõju, esitas A. ettepaneku vilistamisega märkida kõiki matschi tähtsamaid sündmusi. Sellega nõustuti. Nii sattus siis vile esmakordselt kohtuniku suhu. Uue-Meremaa eeskuju võttis üle Inglismaa jalgpallimatschidel ja tänapäeval ei leidu ühtki mängu juhtivat kohtunikku, kellel pole suus vile. Olgu see siis jalgpalli-, rugby, käsipalli või ükskõik mis matschil.

Sam Ferris,

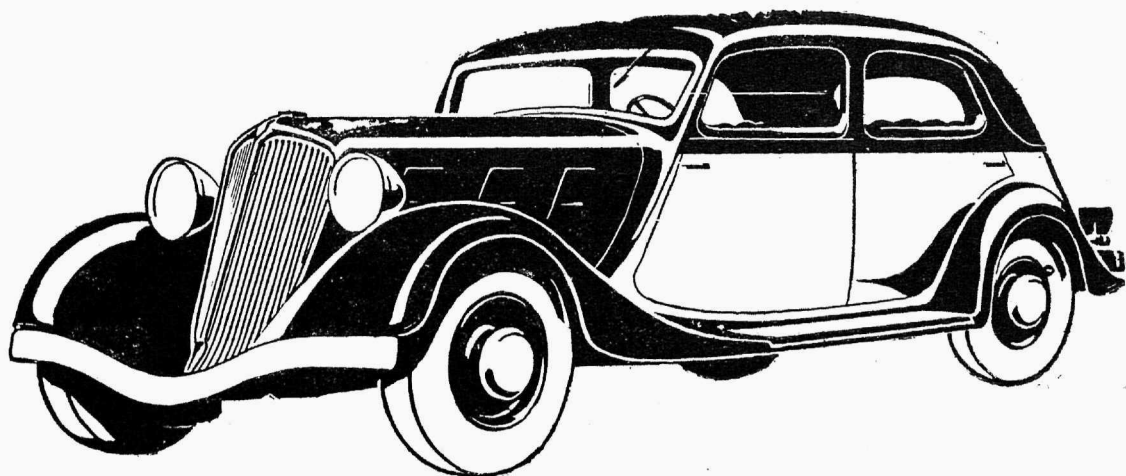
Inglise tuntud maratonijooksja, on lõpetanud jooksu. Ta on ametilt lennuväe ohvitser ja sellena komandeeriti Bagdadi, kus tal puuduvad võimalused pikamaajooksu harrastamiseks. Ferris on 8 korda võitnud kuulsat *Sporting Life'i* maratoni. Ta võttis osa juba 1924. a. ja 1928. a. olümpiamängudest, kuid alles Los-Angelesis saavutas ta edu, tulles maratonis Zabala järel teiseks.

Kergejõustiku broschüüre!

A. Klumberg märkis E. Spordilehe jaanuari-numbri kergejõustiku olümpia-ettevalmistuse kavast kirjastada väikesi broschüüre kergejõustiku alade treeningu ja stiili kirjeldustega. Eeskätt olid broschüürid mõeldud neile spordihuvilistele, kel puudub otsene võimalus saada õpetust instruktoritelt.

Nüüd on saabunud E. Spordilehele ja ka A. Klumbergile järelepärimisi broschüüride ilmumise aja kohta. Taheti broschüüre saada juba käesoleval suvel, veel enne võimlemis- ja spordimängusid. On põhjust rõõmustada noorte sportlaste suure huvi pärast kergejõustiku vastu, kuid kahjuks peab ütleva, et kehakultuuri sihtkapitali valitsusel ja ka Ekraveliitudul pole praegu küllaldaselt ressursse broschüüride väljaandmiseks. Seda loodetakse teha alles järgmisel aastal.

Oma poolt võib soovitada rahuldada nõudmist broschüüride järele osaliseltki. Pole ju tingimata vajaline, et broschüürid kõigi alade kohta ilmuksid korraga. SKV peaks leidma võimalust esialgu vähemalt mõne üksiku ala kohta broschüüri kirjastamiseks.

AUTO-OSAKOND. Esindused: Soc. An. des Usines RENAULT. GRAHAM-PAIGE — USA.

B. SABSAY & Ko. Tallinn, Kuninga 5, tel. 435-72, 465-00.
Telegr. aadr.: EBIA — Tallinn.

TEHNILINE OSAKOND. Alati ladust saadaval: Masinarihmad, tihendused, saed. Masina ja kudumise tarbeasjad. Mitmesugused tööstustarbed.

KEEMIA-OSAKOND. Mitmesugused kemikaalid tööstustele.

ESINDUSED: Tekstiilmasinad, lõngad, villad jne.

A/s. „TEKLA“

Peakontor:

Tallinn, Suur Karja 13/15

Tel. 448-18

Riideärid:

Haapsalu, Ehte 2	tel.	1-57	Rakvere, Turuplats	tel.	2-85
Kuressaare, Kauba 2-a	„	72	Tallinn, Suur Karja 15	„	445-23
Mustvee, Tartu 15	„	62	Tallinn, Valli 10	„	468-02
Narva, Peetri pl. 8	„	2-38	Valga, Kesk 11	„	26
Petseri, Riia 1	„	1-17	Viljandi, Tartu 6-a	„	2-40
Pärnu, Jänesselja 5-a	„	1-10	Võru, Jüri 5-a	„	1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa vabrikute kaubad:

**Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabriku A-S'i
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O-Ü'se
Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse
Eesti Niidivabrikute Ühisuse**

Tarvitades välismaa kaupa voolab meie raha üle piiri, suureneb järjest töötute arv, jääb vaeseks maa ja rahvas.

Ostes kodumaa kaupu vähendame tööpuudust!

EELSEISVAKS SUVEKS SOOVITAME:
MOODSAID

*KLEIDI-, MANTLI-, COMPLET-, VOODRI-
JA PESURIIDEID*

ELEGANTSEID

*COTTON-SUKKI — UUDIS-SUKK „LADY“
MUSTRILISI SOKKE, PITSE, PAELU,
TRIKOOD, VÕIMLEMIS- JA UJUMIS-
KOSTÜÜME JNE.*

VABRIK: TALLINN, VOLTA TÄN. 3

A/S. OSKAR KILGAS

KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUS
HERMAN RÕIVAS

TALLINN,
ESTONIA PUIESTEE NR. 11
KÖNETR. 304-80

Müük suurel ja väikesel arvul

VÕORASTEMAJA-RESTORAN-BAAR
„EUROPA“

SUUR BAAR
Välismaa eeskujul igal õhtul
KABAREE

all baaris

TALLINN, VIRU 24, telef. 467-01

Kaupa hinnatakse mitte reklaami,
v a i d
kauba headuse
järele.

Tarvitage

STOMATOL

hambapastat
ja
suuvett,

ja Teie veendute isiklikult nende
headuses.

Tallinna Eesti Kirjastus-ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2. 1934.